

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 29, 2009 • Vol. C Nr. 186

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-28-09

PERIODICALS

Čikaga, rugsėjo 28 d. („Draugo“ info) – Rugsėjo 25–26 dienomis Denver, CO vyko JAV Lietuvių Bendruomenės XIX Tarybos pirmoji sesija.
L. Timukienės nuotr. – sesijos dalyviai.

R. Šalaševičiūtė – Europos vaiko teisių ombudsmenų tinklo prezidentė

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) – Lietuvos vaiko teisių apsaugos kontrolierė Rimantė Šalaševičiūtė tapo Europos vaiko teisių ombudsmenų tinklo (ENOC) prezidentė. Prezidentė R. Šalaševičiūtė buvo išrinkta Paryžiuje vykusiame Europos vaiko teisių ombudsmenų suvažiavime. R. Šalaševičiūtė tapo pirmąja ENOC prezidentė iš Rytų Europos.

Pasak pačios R. Šalaševičiūtės, iš-

rinkimas jai buvęs staigmena. Lietuvos kandidatūra buvo kelta jau pernai, tačiau tuomet tapti ENOC prezidentė jai nepavyko. Paklausta, kas šiemet padėjo laimėti, kontrolierė sakė, kad įtakos turėjo tai, jog buvo iškeltas Vaiko teisių apsaugos tarnybos likimo klausimas Lietuvoje ir posovietinių šalių palaikymas.

„Šiais metais mano kandidatūrą pasiūlė norvegai, kurie yra labai stip-

rūs vaiko teisių apsaugos srityje. Tai yra ilgalaikio darbo rezultatas ir įvertinimas“, – sakė Vaiko teisių apsaugos kontrolierė.

Ji teigė, kad dabar jos laukia vienerių metų pereinamasis laikotarpis, nuo kitų metų spalio ji jau eis ENOC vadovės pareigas. Lietuvos vaiko teisių apsaugos kontroliere ji tikino likianti, nes pagrindiniai jos darbai apims ENOC prezidentės biuro, esan-

čio Strasbūre, koordinavimą. Iki oficialių pareigų pradžios R. Šalaševičiūtei teks atsakingas darbas – ji privalės parengti kitų metų metinį ENOC suvažiavimą.

R. Šalaševičiūtės teigimu, tapimas ENOC prezidentė – ne tik jos, bet ir visos Lietuvos darbo vaiko teisių apsaugos srityje įvertinimas ir dar didesnė galimybė parodyti pasauliui, ką Lietuva daro.

„Žuvėdrai“ atiteko Europos čempionato auksas

„Žuvėdros“ šokėjai džiaugiasi pergale.

ELTOS nuotr.

Vilnius, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Klaipėdos „Žuvėdros“ šokėjai po trejų metų pertraukos vėl tapo Europos čempionais. Skaistės ir Romualdo Idzelevičių vadovaujamas ansamblis šeštadienį

šventė Senojo žemyno pirmenybęse Vilniuje, „Siemens“ arenoje.

„Žuvėdros“ pirmąją komandą, atlikusiai programą „James Bond“, pirmą vietą skyrė šeši teisėjai iš septynių.

Savo simpatijas klaipėdiečiams atidavė ir visi „Siemens“ arenoje susirinkę žiūrovai – jie būsimiesiems Europos čempionams plojo atsistoje.

„Žuvėdra“ Europos čempione tapo septintą kartą per savo gyvavimo istoriją. Paklausta, ar tokį išpūdingą apdovanojimą rinkinį turinčiai komandai dar yra kur tobulėti, S. Idzelevičienė sakė, kad visada yra ką pagerinti.

„Aišku, norisi, kad šokėjai šoktų geriau. Negalima sakyti, kad tobulai, nes dievukų nėra ant parketo, bet meistriškumui ribų nėra, – sakė „Žuvėdros“ trenerė. – Mes tempiame dantis sukandę. Nekalbame apie problemas, kurių yra labai daug. Mes viską lyginame su krepšiniu.“

Antrą vietą užėmė Brėmeno „Gruen Gold Club“ (Vokietija) ansamblis, trečią – „Tanz Sport Zentrum Veltbert“ (Vokietija) šokėjai.

„Žuvėdros“ antroji komanda, atlikusi programą „Brazil“, užėmė ketvirtą vietą. Finale dar šoko du Rusijos ansambliai ir Olandijos komanda.

Čempionate pasirodė 14 ansamblių iš 9 šalių.

Šiame numeryje:

- Sveikata. Kolonoskopija (p. 2)
- Gerų kandidatų nerenka (p. 3)
- Spalis – puiki galimybė parodyti lietuviškai katalikišką pilietybę (p. 4)
- Cleveland Šv. Jurgio parapija (I) (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Lydi šventadienis (p. 8)
- Solistės S. Žiemelytės paskutinis „solo“ (p. 8)
- Atsiminimai (94) (p. 9)

Valiutų santykis

1 USD — 2.35 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Pastaruoju metu vis garsiau imta kalbėti apie „prarastas kartas“. Anglijoje netrūksta gerų mokyklų, o ir jas baigusių mokinių pasiekimai yra geresni, nei pirmtakų. Tačiau, kaip praneša britų spauda, būtent šiems 16–18 metų jaunuoliams yra sunku gauti bet kokią darbą. Šiuo metu daugiau nei milijonas jaunų britų pakliūna į grupę jaunų žmonių, pavadintą „neets“ (not in education, employment, or training). Rusija susiduria su dar skaudesne jaunos kartos praradimo problema. Paskutiniiais pasaičiavimais, kasdien 83 jauni rusai miršta nuo per didelio narkotikų kiekio. Evgeny Bryun, pripratimo prie narkotikų specialistas, neslepia, jog tai didelė nelaimė, jog Rusija yra visiškai tam nepasiruošusi ir jau dabar tvirtina, jog šalyje auga prarasta karta. Lietuviai, kalbėdami apie savo jaunąją kartą, pastebi kitus dalykus (žr. Virvyčio kreipimąsi 5 psl.).

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SVEIKATOS KLAUSIMAIŠ

DALIUS KEDAINIS, MD

Lockport Crossings Advocate Medical Center,

Tel. 815-834-8777

Lockport, IL

KOLONOSKOPIJA

Storosios ir tiesiosios žarnos vėžys nuo seno užima grėsmingą antrą vietą onkologinių (vėžinių) susirgimų statistikos lentelėse. Net 9 proc. visų vėžiu sergančių pacientų mirčių tenka šiam vėžiui. Taip pat svarbu pabrėžti, kad net ir gydant ligonius naujausiais chirurgijos, chemoterapijos (priešvėžinių vaistų derinys) bei radiacijos būdais, nuo šio vėžio miršta kas trečias pacientas, kuriam buvo nustatyta ši vėžio rūšis.

Kaip išsivysto storosios ir tiesiosios žarnos vėžys?

Didžioji dauguma storžarnės ir tiesiosios žarnos vėžių išsivysto iš mažų, liaukinio audinio turinčių (adenominių) polipų. Šie polipai dažnai gali būti rasti pradinėse vystymosi stadijose (iki 1 centimetro dydžio), dar prieš jiems suvešint, metaplazuojant (pasikeičiant vėžiniu audiniu) ir išplintant. Manoma, kad nuo pradinės iki 1 cm vystymosi stadijos užtrunka apie 10 metų, kol šie polipai suveši. Beje, čia norėčiau pridurti, kad kitos rūšies polipai, randami storojoje žarnoje, taip vadinami hiperplastiniais polipais, vėžio pavojaus nekelia.

Todėl yra ypatingai svarbu at-rasti šiuos polipus ankstyvoje jų vystymosi stadijoje, juos pašalinti, taip sumažinant vėžio tikimybę bei riziką. Statistiniai duomenys sako, kad tiriant penkiasdešimtmečius, 25 proc. jų storajame žarnyne randama polipų. Po 20 metų šis skaičius padvigubėja – net 50 proc. septyniasdešimtmečių turi šių polipų, ir randamas polipų kiekis gerokai didesnis.

Vėžio ištyrimo būdai

Labai svarbu paminėti, kad iš pažiūros adenominiai ir hiperplastiniai polipai atrodo vienodai. Juo labiau, visiškai neįmanoma nuspėti, kurie iš randamų polipų kelia vėžio grėsmę, kaip toli jie yra pažengę vėžėjimo link. Todėl storžarnės ir tiesiosios ligos ankstyvoji profilaktikoje vado-vaujamasi pagrindiniu principu: visi randami polipai privalo būti pašalinti, apžiūrėti ir ištirti audinių analizės (histologijos) laboratoriniais bei mikroskopiniais būdais.

Storos ir tiesios žarnos vėžiui profilaktiškai ištirti naudojami keli būdai: biocheminiai (tiriant mažą išmatų tepinėlį, ieškant kraujo pėdsakų), radiologiniai (kontrastiniai storžarnės tyrimai naudojant Bario enemą), endoskopiniai (sigmoidoskopi-ja – „trumpo instrumento“ ir kolonoskopija – „ilgo instrumento“ kontrastinis ištyrimas).

Tik endoskopinių tyrimų metu galima ne tik tiesiogiai apžiūrėti bei

ištirti gleivinę, bet ir, radus polipus, juos nugnybti (biopsija). Tad šis tyrimas turi ne tik diagnostinę vertę (randami polipai), bet ir terapeutinę/gydomąją vertę (polipai pašalinami, taip sumažinant vėžio riziką).

Apibendrinant, kolonoskopija yra geriausias, išsamiausias ir tiks-liausias tyrimas, gerokai sumažinant sergamumą bei mirštamumą nuo storosios bei tiesiosios žarnos vėžio. Be to, šios rūšies vėžys randamas gerokai ankstyvesnėse stadijose, anksčiau pradedamas gydymas ir išgijimo tikimybė gerokai padidėja.

Kolonoskopija – kas tai?

Kolonoskopas iš tikrųjų yra juo-das lankstus, veidrodžiu išklotas (fi-beroptinis) vamzdelis, kurio gale pri-taisyta videokamera, mažos žnypliu-kės bei mažą lempelė. Procedūra atliekama dalinėje nejautroje, pacientui gulint ant kairio šono, pritraukus ke-lius prie krūtinės. Atsargiai išplėtus išorinį išeinamosios angos sfinkterį, pučiamas oras, ir kolonoskopas iš lėto įkišamas, kol pasiekiamas storosios žarnos pradžia. Jei pakeliui sutinka-ma žarnų turinio ar gleivių, jas gali-ma kolonoskopu išsiurbti. Po to in-strumentas iš lėto ištraukiamas, pa-laipsniui apžiūrint gleivinę. Radus polipų ar šiaip įtartinų gleivinės da-rinių, galima paimti mažą mėginį, bioopsuojant tą vietą.

Dažnai klausiamo, ar kolono-skopija yra skaudi, kas jaučiama jos atlikimo metu. Kaip jau minėjau, pro-cedūra atliekama dalinėje nejautroje, suleidus raminamųjų (sedatives) bei nuskausminančių vaistų. Kolonosko-pija paprastai trunka 15–30 minučių.

Procedūra pradedama, atsargiai atlikus pirštu išeinamosios angos iš-tyrimą (įsitikinama, ar nėra esminių kliūčių, obstrukcijos). Po to pripučia-ma šiek tiek oro (išplečiama storoji žarna, tad lengviau valdyti instru-mentą bei pagerėja žarnos sienelių matomumas). Šis oras gali kiek su-dirginti storžarnę, tad dalis ligonių jaučia pilnumo jausmą, raizgo pilvą ar jaučiamas spazminio pobūdžio skaus-mas. Kadangi procedūros metu ligo-nio sąmonė dažnai būna kiek prislo-pinta, nevalingai pasišalina šiek tiek oro ar kartais pasituštinama. Po pro-cedūros raminančiųjų vaistų sukelta nejautra ir mieguistumas praeina per kelias valandas (dėl to nepatariama vairuoti automobilio likusią dienos dalį). Dar kelias valandas po pro-cedūros jaučiamas pilnumas pilve (juk buvo pripūsta oro), dažniau ir gausiau pašalinamas oras.

Pasiruošimas kolonoskopijai

Kolonoskopijai reikia pradėti

ruoštis prieš kelias dienas. Patariama mažai skaidulų turinti skysčių dieta, dieną prieš procedūrą atliekamas vidurių turinio išvaly-mas, naudojant liuosuojančius preparatus, vaistus ar klizmas (gali-mi keli deriniai, juos pataria en-doskopijos centro darbuotojai ar pro-cedūrą atliksiantis daktaras). Jei var-tojate kraują skystinančius ar kre-šėjimą lėtinančius vaistus (pvz., „Coumadin“ ar „Plavix“), juos reikia nustoti vartoti prieš kelias dienas. Todėl pasiruošimas kolonoskopijai yra svarbi ir ypač atsakinga pro-cedūros dalis. Geras pasiruošimas – svarbu procedūros sėkmei ir saugu-mui, sumažinant komplikacijų riziką ir pateikiant geriausius rezultatus.

Beje, norėčiau trumpai pami-nėti, kad po gero paruošimo ši en-doskopinė procedūra yra gana saugi ir sėkminga. Komplikacijos dažniau-siai pasitaiko tiriant aktyvią storo-sios žarnos ligą (pvz., uždegimu) ser-gančius pacientus: žarnos prakiuri-mas/perforacija, infekcija, kraujavi-mas, komplikacijos dėl raminančių vaistų. Jos pasitaiko gana retai, daž-niau nepatyrusių endoskopo-tojų rankose ir, kaip jau minėjau, daž-niausiai rimtai sergantiems ligo-niams. Todėl nereikėtų bijoti papras-tos profilaktinės kolonoskopijos.

Nauja procedūra

Vis toliau žengiant medicinai, pastaraisiais metais įdiegta nauja diagnostinė procedūra, vadinama virtualia kolonoskopija. Šis testas yra kur kas mažiau agresyvesnis, nei tradicinė endoskopinė kolonoskopija ir yra atliekamas radiologijos skyriu-je. Šiam testui naudojama kompiute-rinė tomografija (CT) ar magnetinis rezonansas (MRI) ir vėliau kompiu-terinės programos pagalba atkuria-mas 3 dimensijų vaizdas. Paruošimas šiam tyrimui toks pat, kaip ir tra-dicinei endoskopinei kolonoskopijai. Šio tyrimo privalumas yra tas, kad nenaudojami endoskopiniai instru-mentai (tuo pačiu sumažėja infekci-jos, kraujavimo bei perforacijos rizi-ka) ir nereikia dalinės nejautros (ne-naudojami raminantys vaistai).

Testas atliekamas gana panašiai. Ligoniiui gulint ant šono, į storąją žarną pripučiama oro, po to pilvas skenuojamas (peršviečiamas), ir iš gautų nuotraukų gaunamas trimatis vaizdas. Dar vienas diagnostinis pri-valumas yra tas, kad šio tyrimo metu galima rasti polipus, kurie galbūt būtų nepastebėti klasikinės kolonos-kopijos metu, ypač jei jie slepiasi už žarnos vingių, tūno raukšlėse ar yra pasislėpę žarnų išmatose (jei pacien-tas netinkamai pasiruošė tyrimui). Na, o vienas didžiausių trūkumų yra tai, kad atradus polipą patariama atlikti klasikinę endoskopinę kolo-noskopiją ir tą polipą pašalinti. Tad tenka atlikti 2 procedūras vietoj vie-nos (o tai reiškia, kad pacientui teks 2 kartus ruoštis, valyti žarnyną ir pan.).

Tikiuosi, kad šie keli pastebėji-mai leis mums giliau pažvelgti į mi-nėtą tyrimą, geriau jį suprasti ir tin-kamai įvertinti. Pabaigai dar kartą norėčiau užtikrinti, kad patyrusių daktarų rankose ši procedūra yra iš tiesų greita, tiksli, mažai pavojinga, sukelia tik nedidelį nepatogumą. Jos rezultatai padės mums atgauti ramy-bę ir bent laikiną užtikrinimą, kad nesergame storosios bei tiesiosios žarnos vėžiu.

Tad būkime sveiki!

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.:

1-866-438-7400

pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

Konfidencialumas garantuojamas

GERŲ KANDIDATŲ NERENKA

GINTARAS ALEKNONIS

Kai prieš kelerius metus paaikėjo, jog pagal tiesiogines užsienio investicijas Lietuva atsilieka nuo Estijos ir net nuo Latvijos, anuometinis ministras pirmininkas tik piktai trinkelėjo kumščiu į stalą ir pasakė: „Kalta skaičiavimo metodika.“ Pakeitę metodiką tapome pirmūnais, tačiau investicijų nuo to nepadaugėjo, realizmo jausmo taip pat.

Norėtusi tikėti, kad šiandien Lietuvoje tampa sunkiau žaisti su skaičiais. O gal paprasčiausiai sunkmečiu mažiau manipuliavimo galimybių? Kai tuštėja valstybės iždas, kai menksta bendrasis vidaus produktas, net pranešimams apie mažėjančią infliaciją sunku suteikti teigiamą prasmę.

Patikslinti šių metų antrojo ketvirčio ūkio duomenys nustebino: po gero pusmečio pasirodė pirmasis teigiamas skaičius – Lietuvos bendrasis vidaus produktas antrąjį šių metų ketvirtį, palyginti su pirmuoju, padidėjo vienu ir aštuoniomis dešimtosiomis nuošimčio.

Ina Marčiulionytė

***Gal ir sau prieštarau-
damas pirmiausia turėčiau
pripažinti, kad I. Marčiulionytė buvo neprasta kan-
didatė, tačiau blogiausia
yra iškelti gerą kandidatą,
kuris neturi jokių galimy-
bių laimėti. (...) Mažos ir
neturtingos valstybės, ko-
kia yra Lietuva, kandidatas
gali laimėti tik tuomet, kai
jis yra kelis kartus prana-
šesnis už varžovus.***

Pranešimas nesulaukė didesnio dėmesio. Įdomesnis buvo palyginimas su praėjusiais metais – minus dvidešimt procentų. Atrodo, kad sensacijose skęstanti mūsų žiniasklaida pražiopsojo tikrą gerą žinią blogų fone. Kažin kodėl? Sensacija gali būti tik bloga?

Gal ir per anksti kalbėti apie viltingus ūkio ženklus. Esama dviejų priešingų auklėjimo teorijų. Viena sako – reikia kelti vis didesnius reikalavimus ir skatinti tobulėti. Kita

teigia – reikia palaikyti bendrą grupės lygį ir netraumuoti tų, kuriems sunkiau. Atrodo, jog kol kas išsikibę laikomės pesimistinio ūkio raidos scenarijaus. Ir neįvertiname net menkaus šviesulio. Sakote, skaudus realizmas?

Politinio realizmo stoka reiktų vadinti nepavykusį bandymą Lietuvos atstovei kandidatuoti į UNESCO generalinius sekretorius. Ir nederėtų kaltinti užsienio reikalų ministerijos, esą ji nepakankamai skyrė dėmesio ir lėšų ambasadorės Inos Marčiulionytės rinkimų vajui. Greičiau atvirkščiai – mūsų užsienio politikos vadovai turėjo realistiškai įvertinti kandidatės galimybes ir laiku pasakyti „Ne“.

Gal ir sau prieštaraudamas pirmiausia turėčiau pripažinti, kad I. Marčiulionytė buvo neprasta kandidatė, tačiau blogiausia yra iškelti gerą kandidatą, kuris neturi jokių galimybių laimėti. Ir nereikia sekti pasakų apie bulgarų organizuotas išvykas į pajūrį ir taip puoselėti viltis, kad tik patepus galima važiuoti. Mažos ir neturtingos valstybės, kokia yra Lietuva, kandidatas gali laimėti tik tuomet, kai jis yra kelis kartus pranašesnis už varžovus.

Mums, siunčiant kandidatą į UNESCO vadovo rinkimus, reikėjo bent pusvalandį pasėdėti prie interneto ir kritiškai įvertinti savo ir varžovų galimybes. Kad ir kokia būtų gerbiama ambasadorė I. Marčiulionytė Lietuvoje, tarptautiniu mastu ji visiškai nežinoma. Štai laisvojoje interneto enciklopedijoje „Wikipedijoje“ išsamią informaciją apie rinkimus laimėjusią Irina Bokova galite rasti anglų ir dar bent pustuziniu kalbų. Paklausę informacijos apie I. Marčiulionytę gausite atsakymą „Galbūt norėjote Marčiulionis.“ Paprastos „Google“ paieškos rezultatai dar skaudesni – apie bulgarų kandidatę informacijos beveik devyniolika kartų daugiau negu apie lietuvių.

Beje, išrinktoji UNESCO generalinė sekretorė buvo ne tik nuolatinė atstovė šioje tarptautinėje organizacijoje. I. Bokova kartu dirbo ir Bulgarijos ambasadore Prancūzijoje. Dviejų pareigų suderinimas diplomatei netrukdė. Nežinau, ar sunkmetis ir pralaimėti rinkimai sukurtų gerą foną Lietuvos ambasadorių Prancūzijoje ir prie UNESCO pareigų sujungimui. Bet taip elgiasi latviai, estai, slovenai, nekalbant apie kitas nedideles šalis.

Nesėkmingų UNESCO rinkimų šalininkai dar turi vieną „geležinį“ argumentą. Tai buvusi puiki proga parodyti Lietuvą pasauliui. Galima sakyti, kad tai „amžinas“ argumentas, lydintis tokius projektus kaip Vilnius – Europos kultūros sostinė, Guggenheim muziejaus statybą ir panašius.

Pasakykite atvirai, ar ką girdėjote apie Mohammed Bedjaoui, Sospeter Mwijarubi Muhongo, Ivonne Juez de A. Baki ar Nouréini Tidjani-Serpos? Įdomu, ar Alžyre, Tanzanijoje, Ekvadore ir Benine tikima, kad šie jų kandidatai į UNESCO vadovus išpopuliarino savo gimtąsias šalis jei ne visame pasaulyje, tai bent Lietuvoje, kuri rinkimus stebėjo labai įdomiai, tačiau matė tik vieną kandidatę.

Lrt.lt

KĘSTUTIS GIRNIUS

Okupacija ar sovietmetis?

Kaip vadinti laikotarpį nuo 1944 m. iki 1990 m. – okupacija ar sovietmečiu? Ar turėtų mums tai rūpėti, ypač prisiminus liaudies patarlę „kaip pavadinsi, nepagadinsi?“.

Okupacijos faktas neginčytinas. Per iškilmingas progas valstybės vadovai mini okupaciją ir jos pasekmes lietuviams ir Lietuvai, priimtas įstatymas dėl sovietų okupacijos žalos atlyginimo, signatarams skiriamos valstybinės pensijos už jų vaidmenį nepriklausomybės atkūrimu.

Okupacija minima, kai rašoma ir kalbama apie Ribbentrop-Molotov sutartį, pirmąjį bolševikmetį, partizanų pasipriešinimą, taip pat ir apie Sąjūdžio vadovaujamą tautinį atgimimą, kai pakilusi tauta nusikratė okupacijos jungo. Bet okupacijos sąvoka retai siejama su laikotarpiu nuo kokių 1953 m. iki 1988 m. Nors nesu daręs nuodugnesnio tyrimo, susidaro įspūdis, kad įsitvirtina žodis „sovietmetis“ kaip tinkamiausias terminas okupacijos metams apibūdinti. Antai, rašoma apie įvairius sovietmečių etapus, laikotarpius ir t. t.

Žodžio pasirinkimas dažnai nėra smulkmena. Ne be pagrindo griežtai atmetamos Maskvos pastangos 1940 m. įvykius vaizduoti taikiau Lietuvos prisijungimu prie Tarybų Sąjungos. Pats terminas „tarybų“ sukelia kontroversiją. Išeivijai Lietuvos okupantas buvo Sovietų Sąjunga, o ne Tarybų Sąjunga. Tokią vartoseną lėmė ne tik kalbinės, bet ir politinės priežastys. Rusiškas terminas buvo sąmoningai vartojamas, siekiant pabrėžti užsienio okupacijos faktą. Be to, kaip pažymi Bostone išleista Lietuvių enciklopedija, valdymo organai, kuriuos komunistai vadino sovietais, buvo specifiniai tos diktatūrinės santvarkos įrankiai, „savo prigimtimi ir paskirtimi visiškai skirtingi nuo to, kas nuo seno yra įprasta suvokti tarybų vardu“.

Dirbau „Laisvosios Europos“ radijuje, kur žodis „tarybinis“ buvo vartojamas, tad pripratau prie jo. Dabar sulaukiu priekaištų, jei rašau apie „tarybinius“ laikus ar valdžią, kaip ir kiti, kurie vartoja tą terminą. Priekaištai yra pagrįsti, tikrų tarybų tada nebuvo. Tad stebina sovietmečio sąvokos išipilietinimas, tapimas kasdieniu, standartiniu šio laikotarpio apibūdinimu. Ir šnekamojoje kalboje, ir laikraščiuose, ko gero, ir mokslineje literatūroje.

Sovietų valdžia labai greitai susidorodavo su tais, kurie okupaciją vadino okupacija. Julius Sasnauskas, Antanas Terleckas ir kai kurie kiti drąsuoliai paragavo kalinio duonos už tiesos sakymą. Jau kiti laikai, tad kodėl dabar okupacija taip dažnai vadinama sovietmečiu? Sakyčiau, kad tai lemia kelios aplinkybės.

Okupacija ilgai tęsėsi. Žmogus, kuris gimė 1950 m., žinojo tik sovietinę santvarką, joje išaugo. Tai buvo jo kasdienybė, prie kurios priprato. Jei gu nebuvo disidentas ar žmogaus teisių gynėjas, neturėjo politinių susidūrimų su valdžia, tiesiog nejautė jos slogios rankos. Vietos aktyvistai, broliai lietuviai, o ne kokie nors rusai diskriminavo ir persekiojo tikinčiuosius, ypač tuos, kurie rūpinosi vaikų religiniu auklėjimu. Tapusi sudėtinga kasdienio gyvenimo dalimi, okupacija nerėžė akies, ji buvo beveik nepastebima.

Galima manyti, kad jei okupacija nebuvo išgyvenama kaip tokia, nėra prasmės ją taip įvardinti dabar. Aiškinimas nevisiškai tenkina. Juk tada visi gyveno Tarybų Sąjungoje, Tarybų Lietuvoje, santvarkoje ir t. t., o dabar kalbama apie sovietinę valdžią, santvarką, laikus. Jei galima iškeisti žodį „tarybinis“ į „sovietinį“, kodėl nežengiamas nuoseklus antras žingsnis ir sovietmetis atvirai nevadinamas okupacija?

Kadaise JAV buvo klausama: „Tėveli, ką veikėi per karą?“ Išdidus buvo tėvas, kuris galėjo sūnui pasakyti, kad jis atliko savo pilietinę pareigą, kovojo su vokiečiais ar japonais, dalyvavo sausumos mūšiuose ar bombardavo priešo miestus. Keblesnėje padėtyje atsiranda tėvas, kuris turėjo pasakoti, kad jis išvengė karinės prievolės ar per visą karą saugiau dirbo biure, kai jo bendramečiai rizikavo savo gyvybe.

Kaip atsakytų žmogus į klausimą: „Seneli, ką veikėi per okupaciją?“ Jis nebūtinai skubėtų pranešti, kad buvo komsorgas, partinės organizacijos sekretorius ar aktyvistas, komjaunimo organizatorius, prokuroras, teisėjas, valdžios ramstis ar numylėtinis. Ne taip lengva didžiuotis ir ekonomine karjera. Juk kaip smalsiam vaikaičiui ar proanūkei paaikškinsi savo sėkmes, jei per okupaciją karjera priklauso nuo okupanto malonės, nuo tavo gebėjimo jį patenkinti.

„Sovietmetis“ gali taikyti į aukso vidurį. Iš dalies atsikratoma sovietų brukamos terminologijos, ypač žodžio „tarybinis“, bet ir nutyliami okupacijos diktuojami kompromisai. Gal ir neblogas kompromisas, bet vis dėlto norėčiau, kad dažniau būtų kalbama apie okupaciją, o ne kokią nors apšvarintą ir nukenksmintą sovietmetį, kuriame nebuvo moralinių dilemų, sunkių pasirinkimų ar suklupimų. Ir dėl bent dviejų priežasčių. Pirma, vos pradėta nuodugniau nagrinėti okupacijos metus, prisitaikymą, kolaravimą bei pasipriešinimą, eilinių piliečių ir elito laikyseną. Kuo greičiau tai bus daroma, tuo geriau. Dabar sukuriamą regimybę, kad dar miške tebeaidint paskutiniams partizanų šūviams, jau buvo renkamas į pirmuosius Sąjūdžio mitingus.

Antra, didėja nostalgija praeičiai ir neturiu omenyje vien „tarybines“ dešras ir batonus. Praeityje buvo mažiau rūpesčių, darbas, pensijos ir sveikatos apsauga buvo užtikrinta, alaus butelis kainavo tik kapeikas ir panašiai. Jei būtų kalbama apie okupaciją, gal žmonės dažniau prisimintų žodžio ir religijos laisvės apribojimus, kad skaitei tik tą, ką valdžia leido, kad negalėjai keliauti į užsienį be ypatingo leidimo, kad Europa, jos miestai ir kultūra buvo nepasiekiami, kad vaikinai atliko karinę prievolę svetimoje kariuomenėje, kad valdžia tau skyrė ar neskyrė buto ir t. t. Pigus alus brangiai kainavo.

Delfi.lt

Spalis – puiki galimybė parodyti lietuviškai katalikišką pilietybę

KUN. ANTANAS
SAULAITIS, SJ

Daug kam labai gerai pažįstamas, – nebūtinai mėgstamas šūkis „Visų šalių proletarai vienykitės“. Amerikiečiai svarbiu reikalu vis paragina – „Atsistokite ir būkite įskaičiuoti“ (Stand up and be counted). Šis rašinėlis pabrėžia spalio mėnesio svarbą mūsų parapijų ateičiai.

Čikagos katalikų arkivyskupija spalio mėnesį skaičiuoja savaitgalinių Mišių lankytojus. Visi dėl lietuviškų parapijų ar pamaldų krokodilo ašaras lieję gali pasidėti nosinaites ir prisijungti prie mūsų parapijų, misijų ir kitų religinių centrų Mišių lietuvių kalba spalio sekmadieniais (ir, aišku, išvakarėse šeštadieniais).

Pastaraisiais metais labiausiai išgarsintas atvejis buvo New York miesto Aušros Vartų bažnyčios uždarymas. Joje lietuvių kalba pamaldų jau nebuvo dešimtmetį ar daugiau. Labai uoliai grupė žmonių būrėsi ją gelbėti, priešintis arkivyskupo nuosprendžiui visokiais įmanomais būdais. Boston miesto Šv. Petro parapija sugebėjo uždarymą atidėti ir labai gyvai buria bei ugdo apylinkės lietuvius.

Šiuo metu uždaroma Cleveland miesto Šv. Jurgio parapija, sujungiam su uždaroma Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos (DMNP) parapija, su lietuvių klebonu iškilsiančia naujo švento globėjo pavadinimu DMNP sodyboje. Seniausia lietuvių Šv. Jurgio bažnyčia Shenandoah, PA, atrodo, bus griunama, nepaisant ten gyvuojančios bendruomenės ir likusių išteklių. Labai suprantama, kad ne vis-

kas priklauso nuo parapijiečių, klebonų ar vienuolių. Vyskupijos turi savo programą ir planą. Tai būtų atskira kalba.

Čikagoje skaudžiai išgyvenome savo seniausios Šv. Jurgio bažnyčios baigtį (parapijiečiai priskirti prie Visų Šventųjų/Šv. Antano parapijos). Jau senokai apgailejojome didžiausios lietuvių Šv. Kryžiaus bažnyčios nektį. Geriau pasakius, lietuviškų pamaldų pabaigą, nes ispaniškai kalbančių bendruomenė nuostabiai kles-ti. Kai vietoj lietuvių kunigų klebonijon buvo paskirti vienuoliai klaretiečiai, buvo paliktos kiekvieno sekmdienio lietuviškos Mišios. Metų me-

tus lietuviai jėzuitai iš jėzuitų namų prie Jaunimo centro šias Mišias ap-tarnavo.

Šv. Kryžiuje sekmdieninis lietuvių būrelis vis mažėjo, kol kai kurie žmonės ragino jėzuitus dėl mažo dalyvių skaičiaus šias Mišias nutraukti. Jėzuitai paliko patiems Mišių ištiki-miems lankytojams spręsti. Pagaliau, kai 1,400 sėdimų vietų bažnyčioje ke-lėtą sekmdienį tebuvo devyni as-menys, įskaitant zakristijonę, vargo-nininką ir jo žmoną giesmininkę, šie susibūrė apie atvykusį kunigą ir pa-sakė, kad nebeatvažiuotų.

* * *

Šiais metais spalio mėnesio skaičiavimus paveikia ypatingos aplinkybės. Žinoma, jos būna statistinėje len-telėje pažymėtos.

Visų pirma, spalio 16–17 d. vyksta milžiniška arkivyskupijos „Tikėjimo šventė“ (Festival of Faith). Šie-met nebus atskirų tautybių „būde-lių“ ar stotelių, nes bus dalijami labai gražūs lankstukai, pvz., apie europie-tiškas parapijas bei misijas, jų kilmės valstybes, tautas ir krikščionijos istoriją. Tačiau arkivyskupija į labai įdomią ir įvairią programą kviečia visus, įskaitant jaunimą, į jiems pri-taikytus renginius. Mišios vyks šeša-dienį vakarą.

Bendras lietuvių įvykis yra spa-lio 25 d., 3 val. p.p. Čikagos katedro-je. Tikimasi į Lietuvos evangelizaci-

jos ir vardo 1000 metų pamaldas su-kviesti bent 1,000 lietuvių. Giedos „Dainavos“ ansamblis, o Mišioms vadovaus arkiv. kard. Francis George ir Kauno arkiv. Sigitas Tamkevičius, SJ, dalyvaus ir lietuvių liuteronų bendruomenė. Po pamaldų – sunešti-nės vaišės.

Nebent mūsų žmonės dukart tą patį savaitgalį Mišiose dalyvautų, mūsų bažnyčios bus pustuštės, nes spalio sekmdienį lietuvių katalikų penkiose vietose per aštuonerias Mišias iš viso būna apie 2,200. Kai vyksta mėnesinės lietuvių Mišios šiauriniuose priemiesčiuose, spalio lankomumas kiek padidėtų. (Lenkų pamaldas 90-tyje arkivyskupijoje vietų lanko 350,000 arba 44 nuošimčiai žinomų tautiečių. Lenkijoje krikščionybė plito apie 500 m. anksčiau negu Lietuvoje.)

Jeigu Katedron suvažiuotume kaip per Velykas ir Kalėdas, džiaugtumėmės ir mes patys, ir Čikagos arkivyskupija. Vien Palaimintojo J. Matulaičio misijoje per pastarąsias Velykas buvo daugiau nei 3,000 tikinčiųjų. Turėtų būti buvę dvigubai per visas kitas keturias bažnyčias – Šv. Antano Cicero, Nekalto Prasidėjimo Brighton Park, Šv. Mergelės Marijos Gimimo Marquette Park ir tėvų jėzuitų koplyčioje.

Spalio mėnuo – puiki galimybė išreikšti savo lietuviškai katalikišką pilietybę.

Darius Brazionio nuotraukos

CLEVELAND, OH

Cleveland Šv. Jurgio parapija

ŽIVILĖ VAITKIENĖ

Pirmieji Cleveland lietuviai ir pirmoji lietuviška parapija

Pirmieji lietuviai atvyko į Cleveland miestą apie 1870 metus. 1895 metų rugpjūčio mėnesį tuometinis Cleveland vyskupas Ignatius Horstmann įsteigė pirmąją lietuvišką parapiją – Šv. Jurgio parapiją ir jos klebonu paskyrė kun. Juozą Delininkaitį. Pastatas stovėjo prie East 21-os ir Oregon (dabar Rockwell) gatvių.

1897 metais kun. Delininkaitį pakeitė kun. Juozas Jankus. Jis patobulino bažnyčios pastatus, pasirūpino pristatyti kuklų mokyklos pastatą. Jam išėjus 1905 metais, pastoracinį darbą 1907 metų tęsė kun. Matas Plaušinitis ir prelatas Viktoras Paukštis.

Kun. Juozas Halaburda, Šv. Jurgio parapijos klebonas (1907–1919), nupirkęs žemę dabartinėje vietoje esančiai parapijai.

Kun. Juozas Halaburda buvo paskirtas šv. Jurgio klebonu 1907 metais ir joje tarnavo iki 1919 metų. Jo rūpesčiu buvo pakviestos Notre Dame vienuolės mokytojauti parapijos mokykloje. Mokykla gerai veikė, ir mokinių skaičius per penkerius metus taip sparčiai išaugo – nuo 28 iki 300 mokinių, kad ne visi norintys mokytis tilpo mokykloje. Lietuvių skaičius Cleveland taip pat augo, nes daugelis angliakasių šeimų, dirbusių Pennsylvania valstijos kasyklose, kėlėsi į Cleveland. Kun. Halaburda, matydamas reikalą, pasirūpino nupirkti didelį, trijų akrų sklypą prie East 67-tos ir Superior gatvių, kur yra įsikūrusi Šv. Jurgio parapija šiandien.

1919 metais naujasis Šv. Jurgio parapijos klebonas, kun. Vincentas Vilkutaitis pradėjo statybą naujai, didesnei Šv. Jurgio parapijai. 1921 m. rugsėjo 21 d. naujasis mūrinis pastatas, kuriame tilpo bažnyčia, mokykla ir salė, buvo iškilmingai pašventintas ir atidarytas.

Sėkmingai vadovavęs Šv. Jurgio parapijos statybai, kun. Vilkutaitis išbuvo jos klebonu 40 metų – iki 1959 m. Daugelis lietuvių, palikę tėvynę po Antrojo pasaulinio karo ir atvykę į Cleveland, pirkė namus ir būrėsi aplink Šv. Jurgio parapiją. Atvykusiems lietuviams parapija buvo tuometinis Cleveland kultūros centras: ten veikė vysk. Valančiaus lituanistinė mokykla, parapijos salėje kas savaitgalį vyko renginiai, bažnyčia sauskimša žmonių.

Kun. Vilkutaitis išėjo į pensiją 1959 metais, atšventęs savo kunigystės 50-tąjį jubiliejų. Į jo vietą atėjo kun. Bernardas Bartis. Per savo

trumpą klebonavimo laiką jis atnaujino bažnyčios ir salės vidų, pradėjo nuostabiai gražios Fatimos koplyčios klebonijos sode statybą, pagyvino parapijos gyvenimą. Netikėta, staigi mirtis 1961 metais nutraukė jo darbą. Nuo 1961 iki 1980 m. klebonu buvo kun. Balys Ivanauskas. Jo kadencijos metu parapijos apylinkė keitėsi, nemažai parapijiečių kėlėsi toliau nuo parapijos. 1970 metais užsidarė parapijos mokykla.

Nuo 1980 metų iki dabar parapijos klebonas yra kun. Juozas Bacevičius (Bacevice). Jo iniciatyva parapijoje buvo įsteigtas šalpos centras (Hunger Center), kuris kasmet išdala arti 100,000 svarų negendamo maisto apylinkės vargšams. Bendradarbiaudamas su kaimynystėje esančia Faith Tabernacle bažnyčia, jis sėkmingai įvedė krepšinio programą

Kun. Juozas Halaburda, Šv. Jurgio parapijos klebonas. Nuotrauka daryta jam einant 90-tuosius metus.

vietiniam jaunimui. Programa buvo sumanyta padėti aukštos rizikos jaunimui sueiti kartu krikščioniškoje aplinkoje. Jaunimas žaidžia krepšinį parapijos salėje, yra pavalgydinamas, išgirsta tikėjimo tiesų, yra mokomas, kaip vesti dorą gyvenimą.

Keičiantis apylinkei ir gyventojams, Šv. Jurgio parapija sugebėjo išlaikyti lietuviškas tradicijas, šv. Mišias bei apeigas, tuo pačiu išvystydama platesnę veiklą ir tarnaudama apylinkės gyventojams. Nuo pirmųjų parapijos dienų iki šiai dienai Šv. Jurgio parapija vyskupijos dokumentuose ir Cleveland telefono knygose oficialiai įrašyta kaip: St. George Lithuanian Church.

Bus daugiau.

Kun. Vincentas Vilkutaitis, Šv. Jurgio parapijos klebonas 1919–1959 metais.

1880 metais statyta Šv. Jurgio parapijos klebonija, veikianti ir šiandien.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

KREIPIMASIS Į „DIRVOS“, „DRAUGO“ REDAKTORIUS IR VISUS GEROS VALIOS ŽMONES

Mane ir visus mano prietelius, pažįstamus kamuoja labai skaudi lietuviybė, Tėvynės meilė, pagarbos ir ištikimybės jai padėtis Lietuvoje.

Lietuvos jaunimas yra apleistas Vyriausybės, švietimo ministro, mokytojų, dvasinių auklėtojų, o priešų propaganda per daugelį kanalų, net per gimines ar šeimos prietelius, nusivylusius mūsų pačių parinktais vadais, prezidentu, kalba apie „gerus laikus“ sovietų okupacijos metais, kai visi beveik, visi buvo lygūs elgetos.

Dar ir šiandien Lietuvos mokyklose, net universitetuose, istorijos mokytojai kalba apie tuos „auksinius metus“ Sąjungoje. Anglų kalbos mokytojai dažnai primena studentams: „Meskite anglų kalbą, negaiškite laiko, geriau studijuokite rusų kalbą, kurios vėl greit reikės.“ Mokinukai ir studentai, taip pat anglų kalbos studentai nedrįsta klausinėti mokytojo, nežinia, kaip „atsilygins“ pyktelėjęs mokytojas.

Nėra tinkamų istorijos vadovėlių, kurie įdiegtų meilę ir pagarbą Lietuvai. Vidurinių mokyklų mokiniai pradeda mokytis Lietuvos istorijos, kurios pirmuose puslapiuose matoma aiškiai, kad ugdoma ne meilė Lietuvai, bet mažinama Lietuvos reikšmė. Būtina paruošti tautinį, patriotinį auklėjimą ugdančius istorijos vadovėlius ir istoriją pradėti mokyti nuo pirmos klasės.

Tautinį auklėjimą būtinai reikia pradėti dar nuo kūdikystės, o tam reikia knygelių, kuriose būtų pristatomi herojiški įvykiai lengvo turinio pasakų forma kartu su spalvotais paveikslėliais, kad vaikučiams būtų galima duoti ir vaizdinį auklėjimą. Tas knygeles išdalinti vaikų darželiams ir tėvams, kurie turi vaikučių ir norėtų jiems paskaityti istorines pasakas. Suprantu, tam reikia gerų rašytojų ir pinigų. Nežinau, kur rasti patikimus rašytojus, kurie neparašytų antros „Durnių laivo“ dalies, ar rašytojų,

kurie nesumažintų Lietuvos gyvavimo ir kovų reikšmės dėl nepriklausomybės su svetimais interesų.

Paskutinį labai skaudų smūgį patyriau skaitydamas labai gražiais kietais viršeliais, ant brangaus popieriaus išspausdintą, 379 puslapių išgarbintą knygą „Dvidešimto amžiaus slaptieji archyvai“. Autoriai: Arvydas Anušauskas ir Gražina Sviderskytė. Rėmė: Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija, recenzavo prof. dr. Š. Liekis, doc. dr. J. Vaičenonis.

Su didžiausiu smalsumu sėdome skaityti. Labai skaudu ir įdomu buvo vėl pergyventi Lietuvos Respublikos merdėjimą paskutinėmis laisvės valandomis. Atsivertus 33 puslapį radome paskutinius prezidento Antano Smetonos žodžius, ministrui pirmininkui Merkiui paliktą paskutinį pasirašytą aktą... Prezidentas A. Smetona išvyko Kybartų link.

34 puslapyje – kaip Kremlius ir tikėjosi, Lietuva pasidavė be šūvio, nesulaukusi pagalbos iš Vakarų...

39 puslapyje skaitome apie Klaipėdos krašto atplėšimą nuo Lietuvos.

61 puslapyje skaitome jau vokiečių okupacijos laikų gyvenimą... „Lietūkio“ garažo įvykius...

O kur puslapiai apie skaudžią Lietuvos okupaciją, kuri truko daugiau nei metus? Nėra. Mirtina tyla. Kur dingę visi Rusijos okupacijos metai su suėmimais, trėmimais, žudynėmis, kankinimais? Pasirodo, kad gal jau niekuo nebegalime pasitikėti visoje Lietuvoje: tą antrąją „Durnių laivą“ rėmė Lietuvos Kultūros ministerija, recenzavo profesoriai.

Tam tikslui aš esu pasiruošęs paaukoti gerą sumą pinigų, nuoširdžių pastangų ir laiko. Susisiekti su manim bus galima atviru laišku per „Dirvą“ ir „Draugą“.

Su pagarba,

Algis Virvytis
Boston, MA

Vilnius, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Už nuopelnus įtvirtinant istorinį teisingumą ir demokratijos sklaidą garbės ženklą „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ apdovanota Seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė. „Tai yra jūsų ilgamečio darbo politikoje pripažinimas. Ypač svarbios yra jūsų pastangos siekiant tarptautiniu mastu įvertinti totalitarinių režimų nusikaltimus“, – Užsienio reikalų ministerijoje teikdamas apdovanojimą sakė ministras Vygaudas Ušackas.

ELTOS nuotr.

Rusijos kariai mokėsi atremti išpuolį iš Baltijos šalių

Kaunas, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos ginkluotosios pajėgos per trijų savaitių karinius mokymus „Vakarai-2009“ tobulino veiksmus atremti išpuolį iš Lenkijos ir Baltijos šalių, praneša „Bloomberg“, remdamasi Rusijos televizijos kanalu „Vesti 24“.

Rugsėjo 8 d. prasidėjusiuose kariniuose mokymuose dalyvauja 12,500 karių, maždaug šimtas lėktuvų, 470 šarvuotųjų transporterių, raketinė kariuomenė, Rusijos Baltijos jūros laivynas.

„RIA-Novost“ duomenimis, nuo rugpjūčio 10 iki rugsėjo 28 d. Leningrado srityje vyko dar vieni dideli Rusijos ginkluotųjų pajėgų kariniai mokymai „Ladoga-2009“. Per šiuos mokymus Sankt Peterburgo apylinkėse iš lėktuvų išsilaipino tūkstantis desantininkų.

Suomijos laikraštis „Helsingin Sanomat“ pareiškė nuomonę, kad vienas „Ladoga-2009“ tikslų buvo tobulinti Rusijos ir Vokietijos dujotiekio „Nord Stream“ kuris eis Baltijos jūros dugnu, apsaugą.

Bus renkama „Metų knyga“

Vilnius, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Akcijos „Metų knygos rinkimai 2009“ knygų suaugusiems specialistų komisija iš kelių šimtų lietuvių autorių grožinės literatūros kūrinių, išleistų nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. iki 2009 m. rugpjūčio 31 d., atrinko 11 knygų.

Knygos suaugusiems kategorijos specialistų komisijos sudarytame – Gintaro Bleizgio „Estafetė“, Lauros Sintijos Černiauskaitės „Benedikto slenkščiai“, Liutauro Degėsio „Kitaip nei kitaip“, Leonardo Gutausko „Daiktai“, Grigorijaus Kanovičiaus „Debesis, vardu Lietuva“, Herkaus Kunčiaus „Pijoko chrestomatija“, Jaroslavo Melniko „Tolima erdv“, Sigi-

to Parulskio „Murmanti siena“, Paulinos Eglės Pukytės „Netikras zulkis“, Kristinos Sabaliauskaitės „Silva Rerum“ ir Renatos Šerelytės „Mėlynbarzdžio vaikai“.

Knygas suaugusiems rinks specialistų komisija, sudaryta iš knygų kultūros ir kituose savaitraščiuose, mėnraščiuose ir interneto svetainėse pristatančių literatūros žinovų. Iš vienuolikos paskelbtų knygų vėliau bus sudarytas ir skaitytojams vertinti pateikiamas knygų suaugusiems penketukas. Iki vasario mėnesio skaitytojai turės galimybę balsuoti ir iš specialistų atrinkto penketuko išrinkti „Metų knyga“, kuri bus paskelbta 2010 m. vasario mėnesį.

Dirigentas V. Lukočius pelnė aukso medalį

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) – Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro vyriausias dirigentas Vytautas Lukočius pelnė aukso medalį ir laureato vardą Meksike rugsėjo 22–27 d. vykusiam IV tarptautiniame Eduardo Mata orkestro dirigentų konkurse.

Norą dalyvauti šiame konkurse Meksikoje pareiškė per šimtą dirigentų iš 34 pasaulio šalių, tačiau vertinimo komisija atrinko tik 16 kandidatų, kurie ir buvo pakviesti į Meksiką. Finalą pasiekė tik trys dalyviai: Vytautas Lukočius iš Lietuvos, Rebecca Miller iš JAV ir Yaniv Dinur iš Izraelio.

V. Lukočius Lietuvos muzikos ir teatro akademiją baigė 1999 m. kaip pianistas, 2000 m. įgijo orkestrinio dirigavimo magistro diplomą profesorius Gintaro Rinkevičiaus klasėje. Studijavo orkestrinį dirigavimą Jano Sibelijaus akademijoje Helsinkyje, 2002 m. įgijo dirigento diplomą. 2003

m. V. Lukočius baigė meno aspirantūros studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje.

1991 m. respublikiniame jaunųjų dirigentų konkurse V. Lukočius pelnė antrąją premiją. 1998 m. E. Dineikaitės koncertmeisterių konkurse buvo apdovanotas pirmąja premija. 2006 m. tarptautiniame Jormos Panulos dirigentų konkurse Suomijoje V. Lukočius pelnė aukščiausią apdovanojimą – pirmąją premiją.

Nuo 2000 m. iki 2004 V. Lukočius buvo Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro vyriausiojo dirigento asistentu. Nuo 2004 iki 2006 m. jis buvo Lietuvos kamerinio orkestro dirigentas. Nuo 2009 m. V. Lukočius yra Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro vyriausias dirigentas. Šiame teatre jis pastatė George Gershwin „Aistrų šėlsmą“ ir šių metų premjerą – Giedriaus Kuprevičiaus miuziklą „Veronika“.

Kalbėta apie ES ir Rusijos santykius

New York, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Pagarba tarptautinei teisei ir įsipareigojimų laikymasis yra Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos santykių pagrindas, kuris svarbus ES, Rusijai ir trečiosioms šalims, pažymėjo Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas Jungtinių Tautų (JT) Generalinės Asamblėjos 64-ojoje sesijoje JAV, New York.

JT Generalinės Asamblėjos sesijos metu vykusiam ES ir Rusijos užsienio reikalų ministrų susitikime buvo aptarti ES ir Rusijos santykiai.

Lietuvos diplomatijos vadovas pasidžiaugė padaryta pažanga rengiant naują ES ir Rusijos partnerys-

tės ir bendradarbiavimo sutartį. Kartu ministras atkreipė Rusijos užsienio reikalų ministro Sergej Lavrov dėmesį į pasireiškiančius protekcionizmo atvejus prekyboje, kai taikomos diskriminacinės muitų priemonės, keliama papildomi reikalavimai ar muitų mokesčiai.

V. Ušackas pažymėjo, kad prekyba tarp šalių yra ne tarptautinio ekonominio sunkmečio priežastis, o kelias iš jo. Lietuvos užsienio reikalų ministras paragino Rusiją užtikrinti sąlygas sklandžiai ES ir Rusijos prekybai ir krovinių judėjimui tarp Rusijos ir ES.

Mirė pirmoji Lietuvos televizijos pranešėja

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) – Eidama 72-uosius metus mirė pirmoji Lietuvos televizijos pranešėja Gražina Bigelytė.

G. Bigelytė nuo pirmosios televizijos laidos 1957 metais iki 1992 metų dirbo Lietuvos televizijos pranešėja, ilgą laiką buvo „Panoramos“ pranešėja.

1973–1981 metais vedė televizijos laidą „Šeiminingės rytmetys“. 1996 metais parengė laidų ciklą, skirtą Lietuvos televizijos 40-mečiui, autorinę laidą „Popietė su Gražina“.

G. Bigelytė taip pat vedė festivalius „Poezijos pavasaris“, „Vilniaus bokštai“, literatūrines laidas, estradinius koncertus ir įvairius televizijos konkursus.

A. a. Gražina Bigelytė. ELTOS nuotr.

Siūloma atsisakyti administracinės atsakomybės už kurstymą emigruoti

Vilnius, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Siūloma panaikinti Administracinių teisės pažeidimų kodekso nuostatą, numatančią atsakomybę už sistemingą raginimą ar kurstymą emigruoti Lietuvos Respublikos piliečius į užsienį.

Tokią Administracinių teisės pažeidimų kodekso (ATPK) pataisą Seimo posėdžių sekretoriatai įregistravo Seimo narys Petras Auštrevičius.

Pasak parlamentaro, ši nuostata praktikoje neveikia, bet vis tiek netiesiogiai riboja asmenų teises ir laisves.

1992 m. Administracinių teisės pažeidimų kodekse buvo įtvirtinta teisės norma, kuri numato atsakomybę už sistemingą raginimą arba kurstymą žodžiu, raštu arba kitokiu būdu Lietuvos Respublikos piliečius emigruoti į užsienį. Ši teisės norma su vėlesniais pakeitimais galioja ir dabar.

„Akivaizdu, kad minėta norma nėra karto nebuvo taikyta teisminėje praktikoje, nuo 1992 m. nebuvo vie-

šai minėtas nė vienas atvejis, kad asmeniui būtų taikoma atsakomybė pagal šį straipsnį. Vis dėlto šios įstatymo normos nepaisyti negalima, todėl asmenys, ragindami emigruoti jaunus žmones studijuoti užsienyje arba pasakodami apie geras gyvenimo sąlygas užsienio valstybėse, turi būti atsargūs. Kadangi minėta norma nėra karto nebuvo plačiau nagrinėjama teisminėje praktikoje, nėra ir šios normos išaiškinimo, t. y. nėra nubrėžta riba, kada pasakojimas apie gerą gyvenimą užsienyje gali būti traktuojamas kaip raginimas ar kurstymas emigruoti“, – sako P. Auštrevičius.

Jis pažymi, kad laisvas asmenų judėjimas yra viena iš kertinių Europos Sąjungos laisvių, sudarančių Europos bendrosios rinkos pagrindą. Ši teisė ne tik suteikia galimybę laisvai keliauti ES teritorijoje, bet ir studijuoti, ieškoti darbo, dirbti savarankiškai ar samdomąjį darbą.

Pagerbti legendiniai lietuvių lakūnai

Šiauliai, rugsėjo 28 d. (ELTA) – Vokietijos karinių oro pajėgų (KOP) junginio kariai Kryžių kalne pastatė pačių padarytą medinį kryžių su metaline lentele. Jį pašventino Lietuvos KOP vyresnysis kapelionas majoras Virginijus Veilentas.

„Kai prieš šešias savaites atvykome į misiją, nedaug žinojome apie jūsų šalį. Pamatę Kryžių kalną, suvokėme, kodėl čia žmonės stato kryžius. Vokietija misijoje dalyvauja trečią kartą, atvykę norime matyti, kad esame šios šalies dalis. Be to, šis kryžius yra skirtas ir 1933 metais žyg-

darbį atlikusiems lietuvių lakūnams“, – sakė Vokietijos KOP junginio vadas Marc Grune.

Kryžius čia yra pastatę Didžiosios Britanijos, Lenkijos ir Portugalijos kariai. Kariai prie pastatyto kryžiaus nufotografavo žaislinį meškiuką – misijos simbolį. Meškiukas kasdien keliauja su vokiečiais, jo įspūdziai fiksuojami knygoje. Misijos pabaigoje šis meškiukas ir knyga bus parduoti internetiniame aukcione. Gautus pinigus vokiečiai skirs Klaipėdos rajone esančiai Judrėnų Stepono Dariaus mokyklai.

Pasaulio naujienos

Popiežius baigė viešnagę Čekijoje

Delfi.lt nuotr.

Vilnius, rugsėjo 28 d. (AP/BNS) – Popiežius Benediktas XVI, pirmadienį šv. Mišiomis po atviru dangumi užbaigdamas savo istorinį trijų dienų apsilankymą Čekijoje – vienoje pasauliečių Europos valstybių, paragino siekti šventumo.

Mažiausiai 40,000 pievoje Stara Boleslave netoli sostinės susirinkusių tikinčiųjų 82 metų pontifikas pasakė, kad jie galėtų pasimokyti iš šalies globėjo šv. Vaclovo, kurį 935 metų rugsėjo 28 d. šiame 25 km į šiaurės rytus nuo Prahos esančiame mieste lyje nužudė jo brolis.

„Klausiamo savęs: ar mūsų dienomis šventumas vis dar svarbus? O gal jis dabar laikomas nepatraukliu ir nesvarbiu? Ar ne labiau šiandien vertiname žemišką sėkmę ir šlovę? Vis dėlto kaip ilgai trunka žemiška sėkmė ir kokia yra jos vertė?“ – sakė popiežius.

Jo viešnagė, kuri prasidėjo šeštadienį, įvyko šaliai rengiantis minėti 20-ąsias komunistinio režimo, kuris negailestingai persekiojo tikinčiuosius ir paėmė Bažnyčios turtą, nuvertimo metines.

Sekmadienį šalies pietuose esančiame Brno mieste į jo aukotas šv. Mišias po atviru dangumi susirinko 120,000 pakiliai nusiteikusių maldininkų. Ten vokiečių tautybės popiežius persakė savo žinią visai Europai ir paragino žmones visame žemyne prisiminti savo krikščioniškąjį paveldą.

Pirmadienį prieš aušrą tikintieji, kurių kai kurie atvyko iš Austrijos, Vokietijos, Lenkijos ir Slovakijos, plūdo į Stara Boleslavą. Prieš pirmadienio mišias Benediktas XVI aplankė Stara Boleslavo Šv. Vaclovo baziliką.

Iranas perspėja Izraelį nemėginti jo pulti

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) – Irano gynybos ministras perspėjo pagrindinį jo šalies priešininką Izraelį nemėginti pulti šiitiškos respublikos, nes tai, anot jo, tik paspartintų žydų valstybės žlugimą. Tai ministras Ahmad Vahidi sakė per Irano valstybinę televiziją.

Iranas išbandė tolimojo nuotolio raketą. AFP/Scanpix nuotr.

Izraelio vadovai kelis kartus išreiškė nerimą dėl Irano branduolinių ambicijų ir atsisakė atmesti galimybę suduoti perspėjantį karinį smūgį, siekiant neleisti Teheranui pasigaminti atominių ginklų. Iranas, kuris tvirtina vystantis tik taikią branduolinės energetikos programą, ne kartą atmetė tokių smūgių galimybę.

Irano gynybos ministras, kuris anksčiau buvo Revoliucinės gvardijos pajėgų vadas, pareiškė, kad galimas Izraelio puolimas „dar labiau su-

trumpintų“ žydų valstybės gyvavimą, „kuris mūsų dienomis artėja prie pabaigos“.

Irano elitinės Revoliucinės gvardijos pajėgos pirmadienį išbandė tolimojo nuotolio raketą „Shahab 3“, kuri, pasak Teherano, gali smogti taikiniams Izraelyje, pranešė televizija „Press TV“.

Iranas tvirtina, kad šio tipo raketos gali nuskrieti 2,000 km ir pasiekti Izraelį, daugumą arabų šalių ir didžiąją Turkijos dalį, taip pat kai kuriuos Europos regionus.

Irano elitinės Revoliucinės gvardijos pajėgos pirmadienį taip pat išbandė dviejų pakopų tolimojo nuotolio raketą „Sejil“, pranešė naujienų agentūra „Fars“ ir televizija „Press TV“. Žinios apie tolimojo nuotolio raketos paleidimą paskelbtos dieną po to, kai Iranas išbandė kelias vidutinio nuotolio raketas, pranešė šiitiškos respublikos valstybinė televizija. Sekmadienį Irano Revoliucinės gvardijos pajėgos per jau kelias dienas vykstančias karines pratybas paleido kelias artimojo nuotolio raketas.

Šie raketų bandymai vyksta tyrant įtampai tarp Irano ir Vakarų šalių dėl šiitiškos respublikos branduolinių ambicijų. Įtampa dar labiau padidėjo, kai Teheranas praeitą savaitę pranešė apie savo statomą antrą urano sodrinimo įmonę.

EUROPA

BERLYNAS

Vokietijos kanclerės Angelos Merkel vadovaujami konservatoriai pažadėjo per mėnesį po pergalės sekmadienio rinkimuose sudaryti koalicijos susitarimą su verslui palankia Laisvųjų demokratų partija (FDP), kuriame būtų numatytas ir mokesčių mažinimas. A. Merkel konservatoriai drauge su savo pageidaujamais koalicijos partneriais FDP sekmadienį per rinkimus užsitikrino daugumą šalies parlamente, todėl kanclerė gali atsisakyti ketverius metus dirbusios neparankios koalicijos su socialdemokratais.

TALINAS

Estijos premjeras Andrus Ansip griežtai kritikavo Narvos savivaldybės planus pastatyti mieste paminklą Rusijos imperatoriui Petriui I. Premjeras sakė Estijos radijui, kad Narvos, kurioje gyvena daug rusakalbių, savivaldybės planus dėl tokio paminklo statybos vertina labai neigiamai. A. Ansip taip pat pasisakė prieš Taline stovėjusį „Bronzinio kario“ paminklą, pareiškęs, kad Raudonosios armijos kariai buvo „girtuokliai“ ir „marodieriai“.

LIUBLIANA

Slovėnijos vadovai pareiškė esantys pasirengę atšaukti veto Kroatijai, siekiančiai narystės ES. Tačiau kroatai turės nusileisti dėl sienų. Pastarasis Slovėnijos ir Kroatijos ministrų pirmininkų susitikimas davė lauktų rezultatų: nuo praėjusių metų gruodžio prieštaravusi Kroatijos siekiui tapti Europos Sąjungos nare, Slovėnija sutiko pakeisti nuostatą. Iki šiol tam trukdė jau 18 metų trunkantis nesutarimas dėl sienos pažymėjimo. Dabar Slovėnijos premjeras Borut Pahor patikino: seni ginčai nebus kliūtis Kroatijos kelyje į ES.

MILANAS

Italijos ministras pirmininkas Silvio Berlusconi dar kartą pasakė, kad Barack Obama yra „įdegęs saulėje“, praneša telegraph.co.uk „Nepatikėsite, tačiau jie eina į paplūdimį degintis kartu – jo žmona taip pat yra įdegusi.“ Jis teigė, kad jo santykiai su

pirmuoju Amerikos juodaodžiu prezidentu yra „geri“ ir apibūdino B. Obama kaip „puikų vyrą“, gerai suprantantį ironiją. Praėjusią savaitę G20 susitikime Michelle Obama pabrėžtinai paspaudė ranką Italijos premjerui vietoje to, kad apkabintų jį ir pabučiuotų į žandą, kaip ji pasiėlgė su kitų šalių vadovais.

VARŠUVA

Jungtinių Valstijų imigracinė tarnyba penktadienį neįsileido į šalį keturių Lenkijos Zakopanės kalniečių muzikinio ansamblio „Zakopower“ muzikantų, ir jie buvo priversti grįžti į tėvynę, pranešė tinklalapis tygodnikpodhalanski.pl. Žinomas ansamblis turėjo koncertuoti Čikagos lenkams. JAV imigracinės tarnybos darbuotojai sakė, kad jų sprendimą lėmė netikslumai vizose. Parlamentaras Andrzej Gut-Mostow pareiškė, kad „JAV pasienio tarnybos diskriminuoja Lenkijos piliečius“.

RUSIJA

MASKVA

Rusija ir Baltarusija baigia kurti bendrą regioninę priešlėktuvinės gynybos sistemą, kuri taps Nepriklausomos Valstybių Sandraugos (NVS) jungtinės priešlėktuvinės gynybos (PLG) sistemos dalimi, pranešė vienas aukšto rango Rusijos kariškis. Pasak Rusijos oro pajėgų vado pavaduotojo Sergej Razygrajev, kuriant bendrą NVS priešlėktuvinės gynybos sistemą dalyvauja Rusija, Baltarusija, Armėnija, Kazachstanas ir Sandraugai priklausančios Centrinės Azijos šalys.

AZIJA

MANILA

Filipinų sostinę ir aplinkines vietoves nuniokoję smarkūs potvyniai nusinešė jau mažiausiai 140 gyvybių, dar 32 žmonės laikomasi dingusiais, pranešė šalies vyriausybė. Sostinę Manilą ir jos apylinkes smarkūs potvyniai nuniokojo šeštadienį, vietos valdžia nurodė siekianti padėti nelaimės nuo pasaulio atskirtiems žmonėms, užkirsti kelią ligų protrūkiams ir suteikti pagalbą iškeldintiems iš namų gyventojams. Per devynias valandas trukusią liūtį 12 mln. gyventojų turinčią Manilą užliejo iki 6 metrų gylio vanduo. Padėtis sostinėje dar labiau pablogėjo dėl prastai veikiančios kanalizacijos sistemos.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LYDI ŠVENTADIENIS

XXVI EILINIS SEKMADIENIS

SIELOGYDA

Br. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Jonas tarė Jėzui: „Mokytojau, mes matėme vieną tokį, kuris nevaikščioja su mumis, bet tavo vardu išvarinėja demonus. Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis.“ Jėzus atsakė: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. Kas ne prieš mus, tas už mus! Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, – iš tiesų sakau jums, – tas nepraras savo užmokesčio.“

Kas papiktintų vieną iš šitų tikinčių mažutėlių, tam būtų daug geriau, jeigu jam užkabintų ant kaklo asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų į jūrą. Jei tavoji ranka gundo tave nusidėti, nusikirsk ją! Verčiau tau sužalotam įeiti į gyvenimą, negu su abiem rankom patekti į pragarą, į negęstančią ugnį. Ir jei tavoji koja veda tave į nuodėmę, – nusikirsk ją, nes geriau tau luošam įžengti į gyvenimą, negu su abiem kojom būti įmestam į pragarą. O jei tave gundo nusidėti tavoji akis, išlupk ją, nes verčiau tau vienakiui įeiti į Dievo Karalystę, negu su abiem akim būti įmestam į pragarą, kur jų kirminas nemiršta ir ugnis negęsta”. (Mk 9, 38-48)

Kažkas, nepriklausantis bendruomenei, išvarinėja demonus Jėzaus vardu. Apaštalas Jonas mato ir draudžia: „Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis.“ Bendruomenės vardu jis nesutinka, jog kitas galėtų daryti gerą darbą. Jis mano, kad būdamas apaštalu, gali monopolizuoti Jėzų, ir dėl to nori uždrausti, kad kiti, darydami gera, nenaudotų Jėzaus vardo. Čia glūdi uždaras ir senas „išrinktosios tautos” mąstymas.

Jėzus atsako: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. Kas ne prieš mus, tas už mus!” Niekur kitur Evangelijoje

neaptiksimė tokio gilaus ekumeninio atsakymo, kaip šiuose Jėzaus žodžiuose. Jėzui svarbiausia ne tai, ar žmogus yra bendruomenės narys, bet – ar jis daro gerį, kurį bendruomenė turi atlikti.

Jėzaus atsakymas sugeba keisti istorijos eigą: kas daro gera, kas paduoda stiklinę vandens, tas yra už mus. Galima eiti Kristaus keliu, nepriklausant dvylikai apaštalų. Galima būti Dievo žmonėmis, nebūnant Bažnyčios žmonėmis, nes Dievo Karalystė yra didesnė už Bažnyčią.

Kiek žmonių yra Kristaus, ir galbūt jie to net nežino (žr. Mt 25, 34-40). Jie kovoja prieš demonus, neteisybę, vulgarumą, smurtą. Jie sugeba duoti gyvenimą, ateitį, laisvę vienam žmogui, šeimai, šimtams brolių ir sesių. Didysis gyvenimo stebuklas – su meile ir užuojauta išiklausyti į pasaulį. Juk visa tai, kas svarbu žmoniškai, svarbu ir man.

„Jeigu tavo akis, ranka, koja gundo tave ir pikтина kitą, tai pašalink juos...”. Radikali, semitams būdinga simbolių kalba, kuri mums primena reikalo rimtumą, nes iš tikro įmanoma apvilti gyvenimą. Ji nurodo kiekvienam jo asmeninę atsakomybę: „tavo akis, tavo ranka...”, vadinasi, „tu pats esi sau pavojus”. Klaida ne visada yra kitų: Bažnyčios, visuomenės ar šeimos. Tik silpnadvasiams klaida yra visada kitur.

Blogio sprendimas nėra nukirsta ranka, bet – perkeista ranka, kuri ištiesia šalto vandens stiklinę net ir nepažįstamam – „ne mūsiškiui” – žmogui. Fizinis rankos (kojos, akies) sužalojimas neišlaisvina mūsų iš senojo mąstymo ir piktų minčių, kylančių iš mūsų vidaus ir vedančių mus į nuodėmę (žr. Mk 7, 21-23). Tik savo širdies gelmėse, su Jėzaus vardu, mes galime ir turime drąsiai išrauti blogį su šaknimis, atlikti giluminę amputaciją, kuri dažnai yra daug skausmingesnė, negu kojos ar akies praradimas.

Delfi.lt

Solistės Slavos Žiemelytės paskutinis „solo”

ROŽĖ RAŽAUSKIENĖ

Vienas gimei, vienas ir numirsi. Tą sakinį vis kartojame, kalbėdami apie žmogaus išėjimą iš šio žemiškojo pasaulio. Slava Žiemelytė, palaidojusi savo draugus muzikus, ir pati tarsi save palaidojo – taip kalbėjo žmonės per jos pačios laidotuves. Prisimenu, kaip ji ašarodama rūpinosi beviltiškai sergančiu muziku Gailevičiumi, su kuriuo, sakė, drąsiai eidavo į sceną.

Krikštyta Vaclava, Slava Žiemelytė paskutinį kartą akis užmerkė rugsėjo 6-tos dienos ryte. Buvo sekmadienis. Laukėm giminaičių iš Lietuvos, todėl laidotuvės buvo nukeltos į penktadienį. Žmonių nebuvo daug. Slavos draugai jau yra ten, kur ir ji dabar. Paskutiniaisiais metais jos tikrieji draugai buvo jau kanadiečiai. Jie ne tik dalyvavo Slavos laidotuvėse, bet ir laidojo ją.

Noriu tikėti, kad Slava dabar yra laiminga. Raminu save, kad jos sužeistos nugaros skausmai pasibaigė. Operacijos bijojo, kankinosi keletą metų viena savo bute.

Liko liūdnas Slavos pianinas. Tame jos kambaryje daug nuotraukų, gaidų. Žiūrint į tas nuotraukas, pamatai, koks gražus, įdomus buvo jos gyvenimas!

• • •

Slava buvo jauniausia, septintas vaikas šeimoje. Žinau, kad jos gyvenimas nebuvo rožėm nuklotas. Daug vargo patyrė. Nors gavo stipendiją, toli gražu jos neužteko pragyventi. Slava buvo užsidariusi, mažai ką pasakydavo. Iš svetimų sužinoję, kaip ji maitinasi, iš paskutiniųjų, kiek tada galėjom, stengėmės jai padėti. Nors jos tėvelio patarimas buvo muzikos, kuria Slava domėtis pradėjo dar maža būdama, nestudijuoti, susitikusi Montreal mieste Lietuvos operos solistę Elzbieta Kardelienę apie nieką kitą daugiau ir nebegalvojo. Karđelienė buvo pirmoji Slavos mokytoja.

Būtent mokytojos patariama Slava persikėlė į Toronto miestą, įstojo į Royal Conservatory of Music of Toronto. Pabaigusi konservatoriją diplomu, dainavo Kanados operoje. Turiu prieš akis knygelę „Slava Žiemelytė, Kanados lietuvių dainininkė” (1995 m.), kurios autorė muzikė Jūratė Vyliūtė. Knygelėje yra kelios nuotraukos, informacija, kokioje operoje dainininkė laimėjo, kokį vaidmenį atliko. Tai: Serafina J. Strauss operetėje „Venecijos naktis”, Azucena G. Verdi operoje „Trubadūras”, Flora Bervoix G. Verdi operoje „Tra-

• • •

Slava buvo pašarvota Anapilio parapijos bažnyčioje, palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga. Mišias atnašavo buvęs tos parapijos klebonas,

Nukelta į 9 psl.

Dainininkė Slava Žiemelytė.

viata”, Miss Tod D. C. Menotti operoje „Senmergė ir vagis”.

Tik Slava pati būtų galėjusi surašyti, kur ir kada kokiuose koncertuose dainavo. Man būtų sunku. Tik atsimenu, kaip išleidome į Australiją, kaip viską papasakojo sugrįžusi. Atsimenu, kad dainavo Lapinsko operoje. Vaziavo į pavergtą Lietuvą visi, per Maskvą.

Bet ypač gerai prisimenu juokingą atvejį, kai Slava buvo pakviesta koncertui į Detroit miestą. Atvažiavo pas mus su muziku Jonu Govėdu.

Govėdas avėjo patogiais sporto bateliais. Eiti į sceną su apranga ir sportiniais bateliais netinka. Jonas žinojo, kad jis suspės nusipirkti batus Detroit. Išvažiavo jų pirkti. Užtruko ilgiau nei tikėjosi. Slava pradėjo kantrauti, kad nepasivėlinti į koncertą. Sugrįžęs Jonelis (Slava jį taip vadino) išoko į mūsų mašiną ir skubiai nuvažiavo į Dievo Apvaizdos Lietuvių parapijos salę. Tais laikais žmonių susirinkdavo daug. Sakydavom – pilna salė. Slava ir Jonas greitai persirengia. Bet matome, kad Jonas pamiršo naujus batus, paliko mašinoje. Atsivežti juos jau laiko nebėra. Sportiniai batai prie kostiumo netinka. Ką daryti? Mano Kaziukas pasiūlo savo batus. Visi buvome labai laimingi, kad tie batai, kaip Jonas sakė, buvo kaip jo. Pasikeitė.

S. Žiemelytės laidotuvės Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Kanada.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr.94

Jis neužmiršo paminėti, kad pagalba reikalinga ne vokiečiui, o svetimtaučiiui kariui. Beveik visi pagaidaujamos kraujo grupės vokiečių kariai pasisiūlė tapti donorais. Atlikęs reikiamas patikrinimo procedūras, chirurgas kažkodėl pasirinko ne ką kitą, o Harį fon Ekartsberg. Matyt, senis nujautė, kad Lietuvos bajorų palikuoniui geriausiai tiks tik oda, nulupta nuo germanų grafo pasturgalio. Nors aš pats, tiesą sakant, būčiau pasirinkęs lopinėlių iš kurios kitos, labiau garbingos vietos...

21 metų Haris buvo sužeistas į kairę ranką. Jo alkūnės girnelė buvo sutrupinta skeveldros. Haris turėjo vyresnį brolių Eriką (Erich von Eckartsberg), jeigu teisingai pamenu vardą, ir vieną seserį. Jų tėvas grafas fon Ekartsberg buvo atsargos generolas ir valdė didelį ūkį su daugiau nei 80 ha žemės, dvaro rūmais bei gražiu, išpuoselėtu parku. Fon Ekartsberg gimtinė buvo Prūsijoje, kažkur netoli Soldino („Soldin“; „Lippehne Kreis Soldin (Neumark)“; dabar „Mysliborz“), visiems lietuviams iki skausmo pažįstamos vietovės. Haris man minėjo, kad jis lankėsi tame miške ir net matė mūsų lakūnų žuvimo vietą. Jis gana detaliai atpasakojo, kaip buvo išvežti Dariaus ir Girėno palaikai bei „Lituanicos“ liekanos.

Brombergo ligoninėje išgulėjau tris mėnesius. Čia susipažinau su medicinos sesele vokiete, kuri mokėjo kelis lietuvių kalbos žodžius ir posakius, išmokus per medicinos seserų kursus Kaune. Jos nuoširdus rūpestis padėjo man greičiau atsistoti ant kojų. Atsistojęs turėjau iš naujo mokytis vaikščioti. Daugiau judėti man buvo patarta daktarų. Po šių pamokų, kai jaučiausi pilnai atgavęs jėgas, gavau leidimą išeiti į miestą.

Brombergo miestelis, nepaisant visos suirutės ir chaoso, kurį visuomet sukelia karas, atrodė švarus ir tvarkingas. Bromberg arba Bydgoszcz, kaip dabar jis vadinasi, stovėjo Vokietijos ir Lenkijos paribyje. Per įvairius istorijos laikotarpius jis atitekdavo tai vienai, tai kitai šaliai. Tuo metu, kai ten lankiausi, aš net nepastebėjau kokių nors lenkiškumo pėdsakų. Visur buvo vien vokiški užrašai.

Ilgai negalėjau grožėtis miestelio ramybe. Mano žaizdos pilvo srityje dar nebuvo pilnai užgiję ir pūliavo. „Ekskursiją“ teko skubiai nutraukti ir grįžti į ligoninę. Pakeitus tvarsčius, aš pailsėjau ir nutariau daugiau į miestą neiti. Pasivaikščiojimus tęsiau ligoninės sodelyje.

Gulint Brombergo ligoninėje, įdėmiai sekiau visas žinias apie tarptautinę padėtį, ir ypač apie besikeičiančią situaciją Rytų fronte. Pagrindiniu žinių šaltiniu buvo radijo taškas, esantis palatoje.

Vieną vasaros dieną (liepos 20-tąją) visi išgirdome oficialią informaciją apie nepavykusį pasikėsinimą į diktatorių Hitlerį. Tą žinią visi palatos ligoniai išklausė tylėdami ir buvo giliai sujaudinti. Aiškiai matėsi, kad sužeistų vokiečių karių nuomonė apie „atentatą prieš Fiurerį“ labai skyrėsi nuo oficialiosios. Bet jie bijojo apie tai garsiai kabėti. Nesibaigiančio karo išsekintų karių veiduose matėsi

skaudus nusivylimas. Jaučiau, kad daugumai labiau norėjosi, kad tas „atentatas“ būtų pasibaigęs kraugerio demono mirtimi. Bet, deja, taip neįvyko. Tik žuvo dar daugiau drąsių žmonių, kurie vienaip ar kitaip nacių buvo susieti su tuo pasikėsinimu.

4. Sanatorijoje

Vieną sekmadienio rytą palatos gydytojas mane išsikvietė į raštinę ir pasakė, kad nueičiau į sandėlių pasiimti uniformos. Jis paaiškino, kad apsirengęs turiu laukti laukiama-jame, kol atvyks ūkininkai, gyvenan-tys apie Brombergą. Jie čia atvažiuo-davo kas mėnesį, kad jau sveikstan-čiuosius karius išsivežtų taip vadi-namoms „sveikatos pataisos atosto-goms“, kurios paprastai trukdavo dvi savaites. Tokia buvo šios ligoninės tradicija.

Sandėlyje man išdavė naujutė-laitę uniformą, o kartu su ja, mano nuostabai, įteikė ir trispalvį lietu-višką skydelį su užrašu „Litauen“. Tą patį, kurį buvau prisisiuęs prie savo seno munduro rankovės, tik išplautą ir išlygintą. Pasirodo, jog mano sude-gusios uniformos likučiai visą laiką keliavo kartu su manimi!

Jau minėjau, kad tuo metu, kai aš be sąmonės gulėjau Opočkoje, laukdamas, kol mane išsiveš sani-tarai, visi mano asmeniniai daiktai iš kišenių buvo iškraustyti mano „drau-gų“. Taip elgdamiesi jie (kaip vėliau pasakojo mačiusieji) tikėjosi, kad jau nebeilgai kvėpuosiu. Bet kai po ope-racijos, jau galėdamas šiek tiek krutėti, i savo dalinį parašiau laišką, kuriame paskelbiau apie savo gerė-jančią sveikatą ir planus sugrįžti, tie „draugai“ nejuokais persigando. Ypač sunerimo Urbonas – tas pats kareivėlis, kuris jautėsi labiausiai kaltas dėl mano sužeidimo. Vieną die-ną, neištvėręs laukimo įtampos, kol teks pažvelgti man į akis, jis, lindė-damas apkasuose, persišovė sau del-ną. Pakliuvęs į ligoninę, iš jos pabėgo į Lietuvą ir slapstėsi, kol sugrįžo rusai...

Prisisiuęs savo vėliavėlę aš nuė-jau į laukiamąjį, kuriame jau radau apie 30 karių. Tarp jų lūkuriavo ir Haris:

– Sveikas Leo! Ir tu čia?! Matau, prisisiuvai savo lietuvišką ženklą. Labai teisingai padarei, nes tavo vo-kiečių kalba yra su ryškiu akcentu. Jeigu nebūtų to skydelio, vokiečiai gali pagalvoti, kad tu „vlasovietis“, kurių, kaip žinai, nelabai gerbia.

Atvykę ūkininkai greitai po du, po vieną išsirinko ir išsivedė visus ka-rius. Aš vienas pakliuvau pas kaimie-tį, kuris gyveno netoli miesto, maž-daug už 7,5 km. Nors vokietis atva-žiavo su geru vežimu su lingėmis – „lineika“, bet ta kelionė mano gyjan-čioms žaizdoms buvo dar pakanka-mai skausminga bei varginanti. Ge-rai, kad šeimininkas į ligoninę buvo atsivežęs ir dvi savo dukteris. Jos visą kelią mane taip kalbino ir linksmai juokavo, kad aš net nepajutau, kaip įvažiavome į vienkiemį.

Palikęs dukras prie namų, ūki-ninkas išsivežė mane aprodyti savo valdų.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRŪNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRŪNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Solistės Slavos Žiemelytės...

Atkelta iš 8 psl. prelatas Vyta-
Staskevičius. Nepaprastai mus nutei-
kė jo turiningas pamokslas, gražios
mintys iš Šv. Rašto. Prisiminė Slavą:
„Kai į vaišes kviečia geras draugas,
niekad nedelsiam, nelūkuriuojam,
bet skubam, nes žinome, kad bus
smagu. Tokias puotas mėgo Slava
Žiemelytė. Per šį gyvenimą keliavo su
daina ir giesme. Ji visada džiugiai
solo dainomis dalyvavo lietuviškuose
renginiuose, o savo giesmėmis – šven-

tovėse, Jonui Govėdui pritariant var-
gonais.” Slavos laidotuvėse per Mi-
šias giedojo solistas Rimas Paulionis.
Laidotuvių namuose rožinį sukalbėjo
prelato brolis, dabartinis parapijos
klebonas kun. Staškevičius.

Slava ilsisi labai gražiose kapinė-
se. Pati nusipirko vietą jose, pasistatė
kuklų paminkliuką. Virš jos pamink-
lo – iš tokio pat akmens, jau lyg ir
kiek apvytusi, nusvirusi rožė, nesie-
kianti iškalto kryžiuoko.

Margumynai

Atrado 850 naujų rūšių

Australijos požemiuose moksli-
ninkai aptiko 850 anksčiau nežinotų
rūšių, gyvenančių požeminiuose van-
denyse, urvuose ir kiaurymėse. Šie
vėžiagyviai, vabzdžiai, vorai ir kirmi-
nai, tyrėjų manymu, galėtų sudaryti
tik maždaug penktadalį visų neži-
nomų rūšių, kurios egzistuoja pože-
miuose, skelbia „LiveScience”.

Tarp aptiktų gyvūnų taip pat yra
dvi rūšys aklų žuvų bei du akli un-
guriai. „Mes atradome, jog nebūtina
nerti į vandenyno gilumas, kad atra-
stume naujų bestuburių rūšių – te-
reikia pasižvalgyti savo pačių kieme”,
– teigė Andy Austin, evoliucijos biolo-
gas iš Adelaidės universiteto Austr-
lijoje. Iki šiol pavadinimai suteikti tik
pusei iš atrastų rūšių, pirmadienį
paskelbė tyrėjai.

„Iš esmės visi jie yra akli ir visiškai
neturi akių, pigmento, todėl jie
blyškūs ar baltos spalvos”, – nurodė
A. Austin. Dauguma vabzdžių, jo tei-

gimu, turi ilgas kojas ir antenas – ši-
taip jie jaučia vibraciją urvų juodu-
moje.

Naujos rūšys aptiktos per ketve-
rių metų studiją sausringose ir pu-
siau sausringose Australijos teritori-
jose. A. Austin ir jo kolegų svarsty-
mu, aptiktos rūšys požemyje pasis-
lėpė seniai dėl tuomečių klimato
pokyčių. „Centrinė ir pietinė Aust-
ralijos dalys buvo kur kas drėgnesnės
vietos prieš 15 mln. metų, kai ten
klestėjo įvairiausių rūšių fauna”, –
aiškino mokslininkas.

Šiuo metu ištirta apie 10 proc.
teritorijos, kurioje, manoma, galėtų
būti panašios, kaip jau aptikta, gy-
vūnijos. Pasak A. Austin, dabar tyrė-
jai norėtų drastiškai išplėsti tiriamą
sritį. Savo ligšiolinius atradimus
mokslininkai detaliau aptarė Charles
Darvin 200-ųjų gimimo metinių
minėjime.

Lrt.lt

„Drauge” galima įsigyti „Lietuvių enciklopedijos”,
išleistos Bostone atskirus tomus. Vieno tomo kaina 10 dol.
Tel.: 773-585-9500

Naujas leidinys Lietuvoje: vietoje „Gimtinių” – „Gintaro gimtinė”

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvoje veikia per 150 nevyriausybinų organizacijų, bet tik mažą dalis jų leidžia savo laikraščius. Savo laikraštį „Gimtinė“ 20 metų leidė Tėvynės pažinimo draugija (TPD). Spaudinį redagavo draugijos pirmininkas dr. Kazys Račkauskas.

Tačiau, atrodo, redaktorius pavargo ir nutarė šį leidinį uždaryti. Bet patyręs rašytojas ir žurnalistas Vladas Buragas nusprendė, jog reikia tęsti panašaus turinio laikraščio leidybą. Būdamas TPD tikruoju nariu, jis priėmė „Gimtinės“ buvusio redaktoriaus ir jo talkininkų kvietimą tęsti pradėtą darbą.

„Gintaro giminės“ redaktorius poetas ir žurnalistas (jis priklauso ir išeivių LŽS) Vladas Buragas.

2009 m. liepos mėnesį pasirodė pirmasis laikraščio „Gintaro gimtinė“ numeris. Laikraštis bus leidžiamas kas mėnesį (bent taip planuojama). Pirmasis jo numeris turi 12 laikraštinio dydžio puslapių.

„Gintaro giminės” visuomeniniai talkininkai – dr. Jonas Dautaras, Juozas Elekšis, Kęstutis Kasparas, dr. Audronė R. Milukaitė, Aurelijus Naruševičius, dr. Kazimieras Račkauskas, dr. Vida Rudaitienė, dr. Genovaitė Stulpinienė, Aleksandras Šidlauskas, Edmundas Unguraitis, prof. dr. Ona Voverienė. Laikraštyje skelbiama, kad jį, o kartu ir tautotyrės judėjimą remia ir užsienyje gyvenantys lietuviai: Danutė Brazdžio-
nienė, Nijolė Glazė, Edvardas Šulaitis (visi iš JAV), Regina Lokienė ir

Nina Kantvilienė iš Australijos. Leidėjai tikisi susilaukti daugiau rėmėjų iš mūsų tautiečių užsienyje.

Pirmame leidinio numeryje pateikta pažintinės medžiagos apie Lietuvą, pristatomos knygos bei kiti leidiniai ta tematika. Spausdinama ir nemažai poezijos, kurią pateikė mažiau girdėti autoriai. Taip pat publikuojamas pokalbis su laikraščio redaktoriumi, Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos (LNRS) pirmininku Vladu Buragu. Interviu šis darbštulis daugiausia pasakoja apie jo vadovaujamą Rašytojų draugiją, jos nariu darbus ir kt.

Apie redaktorių

Trumpai supažindinsime su šio laikraščio redaktoriumi V. Buragu. Jis gimė 1953 m. rugpjūčio 2 d. Švitruonų kaime Vilkaviškio rajone. Baigęs (1971 m.) K. Donelaičio vidurinę mokyklą (dabar gimnazija) Kybartuose, 1976 m. įgijo ekonominės kibernetikos specialybę Vilniaus universitete. 1976–2002 m. dirbo skaičiavimo centrų ir ekonominių tarnybų vadovu Klaipėdos, Kybartų, Radviliškio statybos, pramonės ir transporto įmonėse.

Respublikinėje spaudoje V. Burago pirmieji rašiniai pasirodė 1977 m. 1995 m. jis tapo Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos nariu, o nuo 1997 m. priklauso LNRS, kur jau trečią kadenciją eina pirmininko pareigas. V. Buragas yra dešimties tomų poezijos almanacho „Ten, sidabro vingy“ leidybos projekto vadovas, literatūrinių konkursų, vasaros poezijos švenčių organizatorius, Amerikos biografijų instituto stebėtojų narys Lietuvai (nuo 2001 m.), apdovanotas Jungtinės kultūros konvencijos (JAV) Garbės legiono medaliu (2008 m.).

V. Buragas yra išleidęs 7 poezijos knygas, suredagavęs daugiau kaip 50 poezijos rinkinių, almanachų bei rinktinių. Jis redagavo keletą periodinių leidinių, tapo poros literatūrinių fondų premijų laureatu. Rašytojas bandė laimę politikoje, 2008 m. kandidatavo į Lietuvos Respublikos Seimą.

„Gintaro giminės” adresas laiš-
kams: P. D. 1494, LT-51001, Kaunas-
31, Lietuva. El. paštas: **gintaro.gim-
tine@gmail.com**.

Beje, šio leidinio tiražas tuo tarpu nėra didelis – 500 egzempliorių, tačiau tikimasi, jog jis didės.

Rugsejo 18 d. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre atidaryta PLB Lituanstikos katedros University of Illinois at Chicago (UIC) 25-mečio paroda. Paroda tęsis iki spalio 3 d. Parodą galite apžiūrėti kasdien, išskyrus antradienį ir trečiadienį nuo 12 val. p.p. iki 6 val. v.

**„Tūkstantmečio paukštė” –
pratęsiama iki gruodžio mėnesio**

RIMANTAS ZAGREBAJEV
Lietuviams.com

Lietuvoje prasidėjęs viso užsienio lietuviškų mokyklų „Tūkstantmečio paukštės“ skrydis keliauja po pasaulį. Meninės kūrybos konkursas, skirtas Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečiui, pratęsiamas iki gruodžio mėnesio.

„Tūkstantmečio paukštės” konkursą surengė Vilniuje įsikūrusi užsienio lietuvių vidurinė mokykla „Lietuvių namai”. Pasak organizatorių jis siekia skatinti moksleivius domėtis Lietuvos istorija, didžiulis savo Tėvyne, prisidėti prie pozityvaus Lietuvos įvaizdžio pasaulyje formavimo.

Darbų sulaukta, tačiau – mažai

Kol kas sulaukta tik trijų darbų iš užsienio. Taip pat keletas darbų pateikta iš organizatorių mokyklos. Darbai atsiųsti iš Rygos lietuvių vidurinės mokyklos bei Čikagos liutau-nistinės mokyklos.

Organizatoriai dėkoja vienuoliktos klasės mokinėms Ramintai Žemaitaitytei, Ilonai Haritočenko, jų dailės mokytojai V. Račiūnienei iš Rygos bei penkiamečiui Pauliui Gusčiui iš Čikagos.

Kūrybinių darbų tikimasi daugiau ir iš kitų lietuviškų pasaulio mokyklų, tad organizatoriai nutarė konkursą pratęsti iki 2009 metų gruodžio 1 dienos.

Taisyklės nesikeičia

Mokinių dailės darbuose turi atsispindėti autoriaus požiūris į tai, ką jam reiškia Lietuva, kuo ji savita, įdomi, išsiskirianti. Darbo forma ir technika visiškai neribojami. Organizatoriai tikisi sulaukti itin kūrybingų darbų. Tai gali būti mozaika, dažais tapytas piešinys arba kitokia technika atlikti kūriniai.

Taip pat yra pasiūlytos darbų temos – Didžiosios Lietuvos kuni-
gaikštystės istorija, istoriniai įvykiai
ir personažai, pagonybė, šiuolaikinė
Lietuva, pasakos, legendos, sakmės,
tautinės apeigos, tradicijos ir šventės,
lietuvių autorių kūrinii iliustracijos,
lietuvių kovos už laisves.

Darbus vertins specialiai iš 6 žmonių sudaryta komisija.
Konkursui darbus gali pateikti

P. Gustys, ČLM, 5 m.

Autoriaus nuotr.

Darbai siunčiami paštu (ar atnešami) adresu: Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“, Džukų g. 43, LT-02116 Vilnius. Konkursui „Tūkstantmečio paukštė“. Kiekvieno darbo antroje pusėje turi būti priklijuota kortelė, kurioje (didžiosiomis raidėmis) nurodyti šie duomenys: darbo pavadinimas, vardas, pavardė, amžius, mokymosi įstaiga, mokytojo vardas ir pavardė.

Visi dalyvaujantys bus apdovanojami specialiomis Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo padėkomis bei diplomais. Taip pat laureatų laukia ir kiti prizai.

„Tegul skrenda Tūkstantmečio paukštė per pasaulį kaip mūsų vienybės ir stiprybės simbolis, žadindama mūsų viltis ir tikėjimą, kad mažais gražiais darbais mes stiprinsime savo Tėvynę Lietuvą, kad ir kur bebūtume, mes visada jon sugrišime – vieningi ir meilės vieni kitiems kupini. Nes Tėvynė – tai mes patys, mūsų vienybė”, – skelbiama konkurso nuostatuose.

Mūsų brangi Mamytė ir Močiutė

A † A
JADVYGA
DIDŽIULIENĖ
GADONAITĖ

Mirė 2009 m. rugsėjo 15 d., sulaukusi 91 m. Cashiers, N.C.
Velionė gimė 1918 m. kovo 10 d. Lietuvoje.

Į Kolumbiją, Pietų Amerikoje, atvyko su savo vyru Vytautu Didžiuliu ir dukrele Vida. Mėgo žmones ir jų buvo labai mėgiama. Kolumbijoje gimė antra dukrelė Milda. 1972 m. atvyko į Ameriką. Visą gyvenimą širdyje buvo su gimtine. Daug kartų su vyru keliavo į Lietuvą. Džiaugėsi jai atgavus nepriklausomybę.

Po prasmingo gyvenimo Jadvyga ilsisi amžinybėje su savo vyru Vytautu ir dukrele Vida.

Pasiliko didžiame liūdesyje: dukra Milda, jos anūakai Darius su žmona Kristina ir Daiva su vyru Timu, proanūkiai Vytas, Andrius ir Erikas.

Šv. Mišios buvo aukojamos N.C. Šv. Judo Kataliko bažnyčioje rugsėjo 26 d. Palaikai bus pervežti į Ft. Lauderdale, FL.

Atsisveikinimas įvyks šeštadienį, spalio 17 d. 11 val. ryto Assumption Catholic Church, Lauderdale by the Sea, Florida. Po šv. Mišių a. a. Jadvyga bus palaidota Our Quenn of Heaven, N. Lauderdale, FL.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Norintys pagerbti a. a. Jadvygos atminimą, kviečiame aukoti: Insight for the Blind, 1401 NE 4th Avenue, Ft. Lauderdale, FL 33304//www.insightftb.org

Liūdinti šeima

Margumynai

Žirgų augintojai nori atgaivinti beveik išnykusių žirgų veislę

Latvijos Latgalės regione žirgų augintojai bando atgaivinti beveik išnykusių Latgalės ristūnų veislę ir į naujai pastatytą Dagdos hipodromą sugrąžinti tradicines žirgų kinkinių lenktynes.

Latgalė, kuri ribojasi su Rusija ir Baltarusija, kadaise garsėjo Latgalės ristūnais, kurie buvo ne tik greičiausi lenktyniniai žirgai, bet ir galėjo būti naudojami lauko darbams. Retai apgyvendintame, žemės ūkio regione greitai, sunkiai dirbti galintys arkliai buvo būtinybė. Be to, rungtyniauti

mėgstantiems vietos gyventojams nebuvo nieko geriau, nei varžybos su kaimynais.

Per dešimtmečius trukusį sovietų valdymo laikotarpį populiarūs hipodromai buvo sunaikinti ir Latgalės ristūnai beveik išnyko. Dabar vietiniai žirgus veisiantys ūkininkai stengiasi atgaivinti šių žirgų veislę ir sugrąžinti žirgų lenktynių tradiciją. Entuziastų teigimu, tai yra ilgas ir lėtas procesas.

„Reuters”

Į krantą išmestas negyvas ryklys

Didžiojoje Britanijoje, Kornvalio grafystėje, netoli St. Ives esančio Hayle miesto paplūdimyje grupelė banglentininkų pastebėjo išmestą į krantą apie 1,8 m ilgio ryklį – artimą mirtinai pavojingo didžiojo baltojo ryklio giminaitį, praneša telegraph.co.uk.

Paprastosiomis jūrų lapėmis (alopias vulpinus) vadinami rykliai yra plėšrūnai ir turi ilgas bei stiprias

uodegas, kuriomis užmuša savo grobį.

Kornvalio Laukinės gamtos tarnybos atstovas Dave Jarvis teigia, kad rykliai gali smarkiai sužaloti žmones. Paprastosios jūrų lapės minta žuvimi ir paprastai yra aptinkamos Šiaurės Amerikos ir Azijos pakrančių vandenyse.

Delfi.lt

Šalia Klaipėdos įsikūrė trys pumos

Šalia Klaipėdos esančiame zoologijos sode „Mini Zoo” įsikūrė trys pumos – du broliukai ir jų sesutė. Gyvūnai, kurie buvo atgabenti iš Vroclavo zoologijos sodo, bando susipažinti su nauja aplinka ir dar neturi vardų. „Pumos nėra agresyvios ir lengvai dauginasi. Jos nėra verti-

namos zoologijos soduose, bet labai lengvai pripranta prie žmogaus ir jas galima laikyti namų sąlygomis, bet kokiame voljere”, – apie naujakurius pasakojo „Mini Zoo” savininkas Edvardas Legeckas.

Delfi.tv

„DRAUGAS” lietuviybės švyturys ir sargas!
www.draugas.org

A † A
ONAI ŠALČIŪNIENEI
KRYŽEVIČIŪTEI

Po ilgos ir sunkios ligos išėjus Amžinybėn, jos vyrą, buvusį JAV LB Palm Beach apylinkės pirmininką, buv. Floridos Rytinio Pakraščio Biuletenio redaktorių, buv. „Dainos” choro pirm. VINČĄ ŠALČIŪNĄ, vaikus RAMUTĘ su vyru ALGIRDU ŽIBU, NIJOLĘ su vyru MICHAEL HELVESTON, ALDONĄ su vyru THOMAS McNAMEE, ALGĮ su žmona VIDA, 10 anūkų ir 9 proanūkius bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Renata Armalaitė
Rožė ir Vladas Bariai

Liucija Beržinskienė

Dalia Augūnienė

Birutė Čiurienė

Aldona ir Vytautas Biliūnai

Onutė Baranauskienė

Vandelinas Domanskis

Elena Damijonaitienė

Elena Karosienė

Silvia ir Vytautas Daugirdai

Giedrė Kulpienė

Anelė Kazlauskaitė

Regina Lagūnienė

Aldona ir Antanas Lipskiai

Povilas Manomaitis

Vanda Majauskienė

Danguolė Majauskas

Vida Matulienė

Jūratė Miklienė

Roma ir Jonas Mildažiai

Stella ir Jonas Miškiniai

Gražina ir Jonas Stankūnai

Katrina ir Marius Sodoniai

Alicija ir Henrikas Soliai

Danutė ir Vytautas Šarkai

Janina Šalnienė

Bronė ir Vytas Pauliai

Vytautas Oniūnas

Vida Tomkevičienė

Ona ir Vladas Vaitkai

Rimgailė Zotovienė

Margumynai

Grybautojų – daugiau nei grybų

Šiomet grybautojų miškuose netrūksta, bet grybų – mažai. Žemaitijos turgaus prekiautojai pastebi, kad prasčiausiai šiomet užderėjo baravykai. Prasidėjęs grybų sezonas šiemet kaip niekad traukia gausius grybautojų būrius. „Aš ne mėgėja, bet sesuo pakvietė ir einu”, – sako viena pajūrio miške sutikta grybautoja.

Kuršių nerijos miškas itin mėgstamas. Čia žmonės vilioja gausiai dygstantys geltonieji baravykai, kitaip – šilbaravykiai.

Po trijų ar keturių valandų, praleistų miške, namo grybautojai grįžta su kupiniais kibirais grybų, tačiau sako, kad šiomet jų vis tiek mažiau. „Šiomet grybų nelabai daug, pernai daugiau buvo”, – aiškino kitas į mišką išsirengęs grybautojas.

Užkietėję grybautojai pastebi, kad šiomet grybaujančiųjų gerokai padaugėjo, ypač savaitgaliais. Žmonės svarsto, kad daugelį pasirūpinti atsargomis žiemai į mišką atgina

sunkmetis. „Savaitgalį daug, labai daug – daugiau negu grybų. Mes vakar nevažiavom, palaukėm, kol grybai truputį paaugs, nes po šeštadienio ar sekmadienio jų yra mažai”, – pastebi trečia grybų rinkėja.

Prastu grybų derliumi šiomet skundžiasi ir prekiaujantieji jais turguje. Pardavėjų teigimu, geriausiai užderėjo raudonviršiai, o baravykų – tik vienas kitas. Daugelis grybų dėl lietaus stygiaus esą tiesiog sukirmiję. Grybų kainos šį rudenį kiek šoktelėjusios. Pardavėjai Žemaitijoje skaičiuoja, kad dėl baravykų stygiaus lepšiukai kainuoja dvigubai brangiau, o raudonikiai ir taip turi savo kainą. Lepšiukų kilogramą esą galima nupirkti už 10 litų, raudonikių – už 15 litų.

Turguje sutikti pirkėjai tuo metu sako neskubėsią leisti pinigų ir gėrybių patys nuvažiuosią į mišką.

Marija Gabrienė

Lrt.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Knygos „Draugui“ –100. Už tikėjimą ir lietuviybę** sutiktuvės vyks spalio 4 d., sekmadienį, Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Pradžia 12:30 val. p. p. Apie knygą kalbės dienraščio bendradarbis Aleksas Vitkus.

◆**JAV Lietuvių Bendruomenės** Kultūros tarybos kvietimu spalio 10 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Fondo salėje, PLC, Lemonte, koncertuos tarptautinių konkursų laureatas liaudies instrumentų ansamblis „Vai-vora“ ir solistė Irena Milkevičiūtė. Pasiteiravimui tel.: 708-691-9674

◆**Visiems, kas domisi paukščiais** ir nori daugiau apie juos sužinoti, pamatyti jų įvairovę, gamtos mylėtojas Tadas Birutis kviečia kartu su juo „pamedžioti paukščių“. Renkamės spalio 10 d., šeštadienį, 9 val. r. Palos Park, Mc Ginnis Slough parke, kuris yra La Grange Rd. ir Southwest Highway sankryžoje. Norintys dalyvauti ekskursijoje, prašome iš anksto registruotis tel.: 708-289-0866, nes bus sudaroma ne didesnė nei dešimtys žmonių grupė. Kad patogiau būtų stebėti, „apsiginkluokite“ žiūronais ir fotoaparatais.

◆**Lietuvių parapijos, vienuolijos** ir organizacijos su savo vėliavomis dalyvaus Lietuvos tūkstantmečio šv. Mišiose spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Čikagos katedroje. Vėliavų išrikiavimu ir eiseną į katedrą rūpinasi Algis Kazlauskas. Kad būtų numatyta vėliavoms reikalinga vieta, visas parapijas, vienuolijas ir organizacijas prašome iš anksto užsiregistruoti skambinant Algiui Kazlauskui tel.: 708-349-1911, arba parašyti el. paštu alkazlauskas@comcast.net

IŠ ARTI IR TOLI...

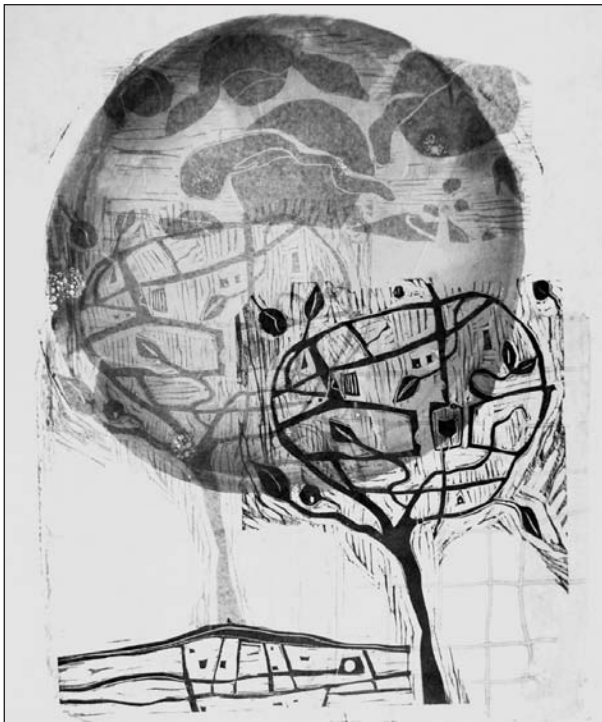
◆**Lietuvos tūkstantmečio ir „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“** proga Lietuvos Respublikos ambasada bendradarbiaujant su JAV LB Kultūros reikalų taryba maloniai Jus kviečia į Laimono Briedžio knygos „Vilnius: City of Strangers“ pristatymą. Renginys vyks penktadienį, spalio 2 d., 5:30 val. p. p. Lietuvos ambasadoje, adresu: 2622 16th St., NW, Washington DC 20009. Knygos pristatymas vyks anglų kalba. Įėjimas nemokamas.

Daugiau informacijos el. paštu: leonas.garbacauskas@ltembassyus.org.

◆**Jeigu dar neužsiregistravote** eitynėm, kurios vyks Neringoje spalio 9–11 dienomis, jau metas tai daryti! Užsiregistruoti galima iki rugsėjo 30 d. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.neringa.org. Ieškome žmonių, kurie šio renginio metu galėtų padėti virtuvėje (pranešti: vida@neringa.org). Šeštadienio programą ves „Small Farm Animals“ (Aidas Kupčinskas, Vitalijus Lisovskis, Tomas Stuopis,) kartu su talentingu Liutauru Janušaičiu iš Lietuvos (saksofonas, klavišiniai). Tai bus paskutinis Vidos Juodaitytės-Strazdienės renginys Neringoje stovyklos vedėjos pareigose. Kviečiame visus maloniai praleisti savaitgalį 40-metį gyvuojančioje Neringoje ir ją paremti.

◆**Visus lietuvius kviečiame į JAV** Romos katalikų kunigų vienybės 100-ųjų metinių minėjimą, kuris įvyks spalio 11 d. 3:30 val. p.p. Šv. Andriejaus bažnyčioje, New Britain. Programoje: šv. Mišios, kurias atnašaus vyskupas Paulius A. Baltakis. Pamokslą sakys prelatas Albertas Kontautas. Mišiose dalyvaus prelatas Edmundas Putrimas, Kunigų religines šalpos atstovas prelatas A. Bartkus ir kiti. Po šv. Mišių parapijos salėje bus vakarienė, trumpas pranešimas apie Kunigų vienybės veiklą. Bus rodomas filmas apie Kunigų vienybės išvyką į Lietuvą, prisimenant a. a. kunigą Joną Rikteraitį. Renginį ruošia Kunigų vienybės centro valdyba, Šv. Andriejaus parapijos komitetas ir Connecticut LB apygarda.

◆**Spalio 18 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose, Putname, liaudies instrumentinio ansamblio „Vaivora“ ir solistės Irenos Milkevičiūtės koncertas. 11 val. r. šv. Mišias atnašaus kunigas A. Žygas. Dėl papildomos informacijos kreiptis į Angelę Jonynienę (New Britain) tel.: 860-828-9954; Danutę Grajauskienę (Hartford) tel.: 860-657-9067; Vytautą Petruskevičių (Waterbury) tel.: 203-757-9382; Dziną Inkratieneį (New Haven) tel.: 203-768-7344 ir Žydrūną Gimbutą (New Haven) tel.: 203-314-4645. Renginį ruošia Rytinio Connecticut apylinkė ir Connecticut apygarda.

Spalio 9 d., penktadienį, Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Čikaga, IL, 60636) vyks dailininkės **DANGUOLĖS KUOLIENĖS** darbų parodos „**ieškojimai ir atradimai**“ atidarymas.

Pradžia – 7:30 val. v.

Parodos atidaryme dalyvaus autorė.

Danguolė Stončiūtė-Kuolienė. „Tolumoje“. Medžio raizginys. 2009 m.

„DRAUGO“ ŠIMTMEČIO POKYLIO

vyksiančio spalio 17 d., šeštadienį, **Willowbrook pokylių salėje** 8900 Archer Ave., Willow Springs, IL 60480. ruošimo komitetas:

dr. Jonas Prunskis (pirmininkas), Stanley Balzekas, Ofelija Barškietis, Birutė Bublienė, Dalia Cidzikaitė, Rimas Domanskis, Rimas Gedeika, Aldona Gintautaitė, Birutė Juodwalis, Jurgis Joga, Marius Kasniūnas, Aušra Karkienė, Algis ir Teresė Kazlauskai, Saulius Kuprys, Vytas Maciūnas, Edis Mickus, Pranas Prancėvičius, Marija Remienė, Dalia Zarskienė.

Kokteiliai – 5 val. p. p., vaisės – 6 val. v.

Bilietus (100 dol. asmeniui) galima įsigyti

„Draugo“ administracijoje, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629, ir internetu per saugią „Paypal“ sistemą, atsiskaitant su kreditine kortele.

Tel.: 773-585-9500; Fax.: 773-585-8284

JAV LB Lemonto apylinkė ir Vydūno fondas maloniai kviečia visus į **dr. Tomo Remeikio** knygos „**Lietuvos Respublikos užsienio politika. Dokumentai 1939–1940**“ sutiktuves,

kurios vyks spalio 11 d. 12:30 val. p.p.

Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Prof. dr. Tomas Remeikis (kairėje) įteikia knygą LR užsienio reikalų ministrui Vygaudui Ušackui.

Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio šventė Čikagoje

Spalio 23 d., penktadienis, Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapija, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453

7 val. v. Ekumeninės „Taizė“ pamaldos, vaisės ir pabendravimas. Dalyvauja evangelikai liuteronai, evangelikai reformatai ir katalikai.

Spalio 24 d., šeštadienis. Lietuvių dailės muziejus, Pasaulio lietuvių centras, 4911 127th St., Lemont, IL 60439

6:30 val. v. vakaras – susitikimas tema „Lietuvos tūkstantmetis – Europos atradimas“. Dalyvauja Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir Vilniaus universiteto docentė dr. Irena Vaišvilaitė. Bus meninė programa bei vaisės.

Spalio 25 d., sekmadienis Šv. Vardo katedra Čikagoje, 735 N. State St., Chicago, IL 60601

3 val. p. p. Iškilmingos šv. Mišios „Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečiui“. Dalyvauja Čikagos arkivyskupas kardinolas Frances George ir Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kartu meldžiasi evangelikai liuteronai ir evangelikai reformatai. Gieda Lietuvių meno ansamblis „Dainava“, vargonuoja muz. Ričardas Sokas, groja pučiamųjų kvartetas.

4:30 val. p. p. pabendravimas, vaisės ir meninė programa katedros parapijos salėje; norinčius nuo lietuvių parapijų/centrų atveš užsakyti autobusai.

Informacija: tel.: 773-735-6677, 773-875-8847, fax.: 773-735-3946. El. paštas: nuostaba@gmail.com

Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio šventės Čikagoje komiteto info

LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė rugsėjo 20 d. Cleveland dalyvavo susitikime su Serbijos prezidentu. Iš kairės: Romualdas Bublys, I. Bublienė ir Boris Tadic, Serbijos Respublikos prezidentas.

R. Hanson nuotr.